

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ikinci
Yeni
özel
sayısı

BAVUL

Mayıs 2018
Sayı: 31
Fiyatı: 8 TL

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun.

Şükrü Erbaş
Zülfü Livaneli
Ercan Kesal
Barış İnce
Umay Umay
Doğan Hızlan
İsmail Saymaz
Nevşin Mengü
Muzaffer İlhan Erdost
küçük İskender
İrfan Değirmenci
Otisabi
Ayşen Aksakal
Ezher
Şermin Yaşar
Emre Kongar
Haydar Ergülen
Necati Tosuner
Aydın İleri
Esin İris
Kukla Süreyya
Gökhan Horzum
Yasemin Sakallıoğlu
Deniz Karanfil
Alpaz Erdem
Selin Kalkan
Orhan Aydın
Evrin Kuran
Pınar Ergün
Sedef Orman
Nevzat Can Ünsal
Burak Ağdemir
Zafer Köse
Onur Tuncay
Vardal Çanış
Önder Abay

Bir mısra daha söylesek
çünkü her şey düzelecek

Matiner Ali & Akşam Çeşitli PDF Kitap Arşivi - <https://matiner.org>

9 772140 611007

MAYIS

2018

18 MAYIS CUMA 20.30

GÖNLÜM HEP SENİ ARIYOR

NEŞET ERTAŞ'A SENFONİK
SAYGI DURUŞU

İSTANBUL OPERA
ORKESTRASI VE KOROSU

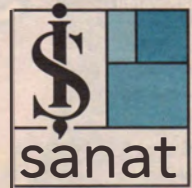
SERDAR YALÇIN **şef, düzenleme**

GÜLBİN GÜNAY **soprano**

ZEYNEP HALVAŞI **alto**

BÜLENT BEZDÜZ **tenor**

ZAFER ERDAŞ **bas bariton**

Sürgünde bir şîr meclisi

İkinci Yeni şîiri ve şairleri, hiç kuşkusuz, bu şîir sürgündeyken bile etkisini göstermiş, o yıllardan günümüze şîirimizin önde gelen kimi adlarının şîirlerine sızmayı bilmişlerdir. Kendi döneminde önemsenmeyen, üzerinde durulmayan, dahası kargışlanan, ötelenen bu şîir, elbette şîirin doğasına uygun olarak bir 'sızma hareketi' gerçekleştirecek ve bir 'saklı su' bir yeraltı suyu olarak, ona karşı olan şairlerin şîirlerine bile sızacaktır.

Haydar Ergülen

“

Kale Camisi'nin minaresi ışıldadı. Tahsin, ağır ağır besmele çekip kibriti çaktı ve topu patlattı. Sigarasını yarılacağı halde ezan okunmamıştı. Camiye seçirtecekti ki top atıldıktan altı dakika sonra, minarenin hoparlöründen ezan sesi yükseldi. Binlerce Rizeli'nin orucu bozulmuştu!

”

iftar topu

Tahsin, Rize Kalesi'ndeki iftar topunu ateşlemek için gözünü minareye dikti. Birazdan ışıldaklar yanacak, ezan okunacak ve Tahsin, kibriti baruta sürecekti. Rize Müftüsü'nden sonra bu şehirdeki en mübarek görevi üstlendiğini düşünüyör ve içten içe gururlanıyordu.

İktidar partisinin torpili sayesinde belediyenin çöpgü kadrosuna alındığı gün el öpmek için huzuruna vardığı başkanı, "Evladum Tahsin," demişti, "Ecaba askerluktaki vazifen ne idi?"

Tahsin hazır ola geçip tekmil verir gibi, "Topçı er idum başkanum," diye bağırıyordu.

Başkan, "Eyi, eferum," demişti. Bir süre düşündükten sonra Ramazan'da Rize Kalesi'nden iftar topunu patlatma işini Tahsin'e vermişti. "Tikkat et, yakmıyasun Rize'yi," diye tembihlemişti.

O an Kale Camisi'nin minaresi ışıldadı. Tahsin, ağır ağır besmele çekip kibriti çaktı ve topu patlattı. Kesif bir duman ve barut kokusu, Tahsin'in dikildiği burçtan zifiri karanlıkta her biri lüküze benzeyen sıvasız evlere doğru yayıldı. Kiremitten örme o evlerde eller suya, hurmaya ve zeytin tabağına uzandı. Sıcak pideler yarılıp çorbalar kaşıklandı. Bütün tiryakiler gibi Tahsin de orucunu sigarayla açtı. Ciğerlerine doldurduğu dumanı minarenin ışıldaklarına savurdu. Fakat bir terslik vardı. Tahsin sigarasını yarılacağı halde ezan okunmamıştı. İmamın mikrofon başında can verdiğini sandı. Camiye seçirtecekti ki top atıldıktan altı dakika sonra, minarenin hoparlöründen ezan sesi yükseldi. Sanki sıratı geçenlerden arkadaşan itilmiş de, cehennem alevlerinin koyununa düşmüş gibi acı içine kıvrandı Tahsin.

Binlerce Rizeli'nin orucu bozulmuştu!

Hos, Tahsin'in ne günahı vardı? Minaredeki ışıldaklar erken

yakılmasa Tahsin aldanmayacaktı. Hem Tahsin'in de orucu bozulmuştu. Bütün Rize Müslüman da bir tek Tahsin mi değildi? Vaziyetin aslı böyle olduğu halde, dini bütün Rizelileri ikna etmek kolay olmadı. Şehirde, Şapka İsyanı'ndan beri böyle ayaklanma yaşanmadı. Tahsin'in "Ne var ula! Yarun topı altı dakika geç atarum, ödeşuruk, olur biter," demesi hacıları delirtti. Ele geçirseler, Tahsin'i ibretialem için kale burcundan sallandırabilir, iftar saatinde top diye patlatabilirlerdi.

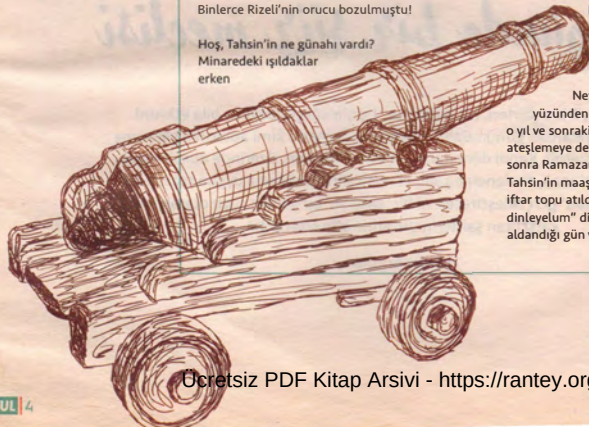
Ve bu yetmezmiş gibi, Müftü Mahallesi'ndeki bir camide imamın izin verdiği Kuran kursu öğrencisi de ezanı üç dakika erken okuyunca oruçlar ikinci kez heba oldu!

Artık şehrin her camisinde ve parkında aynı sohbet açıldı:

"Ecaba bizim oruçlar kabul midur, değil midur?"

Müftülüğe göre oruç bozulmuş sayılırdı. Yapılan resmi açıklamada "Rizelilerin Ramazan'dan sonra bir gün daha oruç tutması gerekiyor," denilince iş çığırından çıktı. Ardeşenli Laz köylüler, "Rize'nün ilçeleri dahil midur?" sorusuna bir yanıt ararken, Amerika'daki Rizeliler Derneği'nden telefon geldi. "Hocam, biz da tatalım mı?" Şehirde yaşayan ispiriller de bölünmüştü. Bir kısmı, "Bizim kütüğümüz Erzurum'a bağlı. Rizelilerin orucundan bize ne gardaşı!" diye karşı çıkıyordu. Cami cemaati ise kefareat orucunun bir değil, altmış bir gün olması gerektiğini savunsada da, durup dururken borcun artacağını fark eden Rizeliler duymazlıkthan geldi. Rivayet o ki Belediye Başkanı bile "Altmış bir da nedur ballım, Tirabzon'un pilakası midur?" demişti.

Çarşı karışmış, iş başa düşmüştü.

En son bir lokantacı, "Kimseye itimadam kalmadı," diyerek, dükkânının önüne getirdiği minik topu patlatmıştı.

Neyse ki isyan altmış bir gün bahsi yüzünden kendiliğinden son buldu. Tahsin, o yıl ve sonraki Ramazan aylarında da topu ateşlemeye devam etti. Belediye Başkanı üç yıl sonra Ramazan'ı kazasız belasız geçirdikleri için Tahsin'in maaşına zam yaptı. Bugün hala Rize'de, iftar topu atıldıktan sonra halk "Bir da ezanı şerif dinleyelum" diye bekliyorsa Tahsin'in ışıldaklara alandığı gün yüzündendir...

SÜKRÜ ERBAŞ

Üç nokta beş harf – 2

Benim dünyayı sevmem için/Dünya beni sevmeli" *Sinema Kapıları*'nda yalnızlıktan ve hayal kurmaktan titreyip duran bir çocuğun sağır kalabalığa saldırdığı bir çığlıktır. Sevgisizliğin cehennem azabından kurtulmak için cehennemi de sevmeye hazırım, ne olur sevgimi boğazıma tıkamayın diye dünyaya saldırdığı bir çığlık. Sevmenin sadece bizim sevmemizle başlayıp bitmeyeceğini söylemeye çalışan dilek kipinden bir gönül avazı. Başkalarını, doğrudan ya da dolaylı olarak kibrinin dışına çıkmaya çağıran, başka hayatları görmeye çağıran, görmek ne demek, o hayatları saygıyla sevmeye çağıran bir insan yüceliği. Bunları yapmazsanız, beni sevmeszeniz, benden daha yalnız öleceksiniz, demeye çalışan alçakgönüllü bir bilgelik. Hani Cansever, "Çocuklar büyükler gibi konuşur sefaletten," der ya, tam da öyle bir bilgelik.

Abbas Sayar'ın rakı için söylediği sözü birazcık değiştirirsek, dünya benim için hem bir tahrir hem bir tahrip unsurudur.

Varoluşumun beşiği ve mezarıdır. Şiirimin ana rahimidir. Hayatımın ana rahimidir. Ölümün ana rahimidir. Müthiş bir döngüdür bu. Önce hayatı severdim, sonra unutturur. Yazmak, bu döngüye karşı soluk aldığımız, güç bulduğumuz, sonsuzluğu ulaşabileceğimiz bir yere çektiğimiz bir insan büyüklüğüdür. "İnsanları eşit kılmak için" (Ritsos) söylediğimiz en güzel şarkıdır. Ancak öte yandan, bizi ne kadar dünyanın yerlisi kılar, ondan daha fazla yabancı kılar. Bizi, yaşadığımız gerçeklikten koparır. Yaşadığımız insanlardan koparır. En iyi bildiğimiz ne varsa, hespine karşı büyük bir yabancılıkla cezalandırır bizi. Bir başka ifadeyle hem ödüllü hem cezalıdır yazmak. Şunu hiç unutmamak gerekir ki hayat dediğimiz bu mucizenin, dünya dediğimiz bu

büyünün, bundan daha güzel bir dilemması da yoktur.

Hayatın akışı içinde hangi ses hangi kederi çağırır, hangi söz hangi pişmanlığın kapısını aralar, hangi renk hangi gönül yarasını gözyaşına boyar, hangi dokunuş gider bir solgun bedende eski bir arzuyu tutuşturur... Kimse bilemez ki... Yaşamak bir diyalektik mucizedir, hepimizi gerçek sandığımız şu gerçeğin çok ötesine götürür, getirir. Şiirimin kökleri, sesi hançeresinde boğulmuş yeryüzünün bütün mazlumlarının seslerine kadar uzanır. Acısı bize kadar gelmiş bütün yaralı hayatlara uzanır. Yazdığı, konuştuğu dili büyüten, çoğaltan, büyüli bir dile dönüştüren bütün yazı erbabına kadar uzanır. En kötü cümle bile, kendinden önce söylenmiş bir söz bağlanmadan var olamaz.

En kötü cümle bile, kendinden önce söylenmiş bir söz bağlanmadan var olamaz.

BARİŞ İNCE

Ümit ne sinsi
bir his... Bir şeylerin
düzelmeye başladığına
inandığında hayal
kırıklığı yaşarsan,
sarsıntısı büyük olur.

Riya*

Sıçrayarak uyandım. Ne içtiğimi bilmiyorum ama benim için erken bir saatte masada sızmış olmalıydım. Kötü bir rüyaydı bu. İyi de o gürültüde nasıl uyudum ben? Filiz'in anlattıkları ninni gibi gelmiş olmalıydı. Gizli kapaklı Caddebostan'daki evde görüştüğümüzde de başım dizlerine koyar anlattıklarını dinlerken uykuya dalardım. Susmayı seven kadının, beni görünce çenesi düşerdi. Belki ben, ondan da az konuştuğum içindi. Özellikle sevgilisinden bahsederken fena halde uykum gelirdi. Bir keresinde bacaklarına uzanmıştım, gözlerimin yaşımdan üstü ıslanmıştı. Ağlıyorum sanmış, kışkılandığımı düşünmüş, ses etmemiş. Kan olduğunu fark edince havaya sıçramıştı. Doktora gitmemiz gerektiğini söylemişti ama basit bir burun kanaması diye geçiştirmiştim.

Son zamanlarda içki daha kuvvetli tesir eder oldu. Canım sıkırken daha çabuk sızıyordum. Yiğit gevezeliğe başlamıştı:

"Her şeyi sen halledemezsin Filiz. Biz halledemeyiz. Onu buraya biz getirmedi. Kendi geldi. O dönemki ısrarını, hayatındaki çalkantıları biliyorsun. Bu adanın yaşanmaz hale geldiğini anlattık ona. Karşıdaki deprem sonras herkesin burayı terk ettiğini söyledik. Dinlemedi bizi. Herkes kaçtırdı Filiz, o

geri geldi. Değil mi oğlum, desene sen de bir şey. Sana gelip, 'Ada'ya gideceğim,' diye tutturmadı mı bu? Geçim derdinden girdik zelzeleden çıktık, can yakıcı anılardan girdik artan kötü alışkanlıklarından çıktık. Ne dediysek dinlemedi. Bizim bir suçumuz yoktu. Olan oldu."

"Boş konuşma Yiğit," diye bağırdım. "İnsan ne zaman kaçır? Değiştirme umudunu yitirdiğinde. Ümit ne sinsi bir his... Bir şeylerin düzelmeye başladığına inandığında hayal kırıklığı yaşarsan, sarsıntısı büyük olur. Mesela Filiz, seninle ettiğimiz kavgaların sıklığı azaldığında, her şey toparlanıyor sandığımızda çıkan bir tartışma en beteri olurdu, hatırla ... "Buraları güzelleştirdik," diye düşünürken yaşadığımız bir yenilginin travması da...

'Bu ada sular altında kalacak,' dediler. Alametler belirmiş. İçten içe batacağına, adanın batışını görmek istedim. Ada batarken hiçbir şey olmamış gibi keman çalmak... Çok saygılı gözükün insanların suyun üzerinde kalmak için birbirini yediğini izlemek... İstanbul'da metrobüs kuyruğunda her sabah görüldüğü ikiyüzlülüğün burada da su yüzüne çıkması beni haklı çıkaracaktı. Pırlıtlı işlerde çalışan saygın kişinin ilk durakta oturmak için başkalarını ezmesi, oturduktan sonra da üç saniye önce insanların üzerine basan kendisi

değilmiş gibi yabancı dildeki gazetesini kıvrıp okuması gibi... Bu insanlar ada batarken birbirlerini yiyecekler oğlum. Bu masalarda gördüğünüz insanlar... Alt sınıflarla alay eden, her konudan bir şeyler kulağına calınmış, az bilip çok söz üreten, karakterini alınganlık üzerine kuran, kaybedecek çok şeyi olduğunu zanneden, aynı maaşı aldığı insanlardan nedense farklı olduğunu düşünen... Tüketirken tükenen... Bunlar birbirlerinin etini yiyecekler lan. Birbirlerinin kanını içecekler. Ellerim moranıyor."

Sözlerimi umursayan olmadı, zaten ben de Çiko ve Frat ile ilgili gördüğüm rüsanın etkisinden çıkamıyordum. O sahne gözümün önünden gitmedi. Cinayet işlemleri değil soğukkanlılıkla beni dehşete sürükledi. Kilit kelime buydu evet, soğukkanlılık. Yiğit'e sorsam yine gevezece psikolojik anlamlar çıkarırdı. Muhtemelen Frat'ı bir ara aynı soğukkanlılıkla telakki etmişim. Bu düşünce beni tesiri altına almıştı. Aynı şekilde yaptığı başka neler vardı? Bir hayvana zarar mı vermişti, gözünün içine baka baka yalan mı söylemişti, hırsızlık mı yapmıştı, birinin üzerine iftira atıp hiçbir şey olmamış gibi mi davranmıştı? Bunları ileridelemek istemedim çünkü düşünmek terletir.

* Yazarımız sonbaharda çıkacak olan ikinci romanından bir bölümü ilk kez Bavlul dergi okurlarıyla paylaştı

DOĞU ANADOLU ERZURUM

www.doguanadoluerzurumkitapfuari.com

KITAP FUARI

 [doguanadoluerzurumkitapfuari](https://www.facebook.com/doguanadoluerzurumkitapfuari)
  [kitaifuari](https://www.instagram.com/kitaifuari)

8 - 13 MAYIS 2018

Ziyaret Saatleri: 10.00-20.30 (13 Mayıs 2018, 10.00-19.30)

Destekleyen
Kuruluş

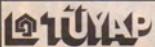
Ufki Pazar
İhtisasları
Uye Kuruluş

Uye Kuruluş
Yayıncılar
Kongreler Birliği

Uye Kuruluş
İstanbul'da Tescilli Fuarlar
Ticari Kuruluşlar Birliği
Organizatörler Birliği

Uye Kuruluş
TÜRKİYE FUAR
TAPIRLILAR BİRLİĞİ

TS EN ISO 9001:2008

ERZURUM

TÜYAP ERZURUM - RECEP TAYYİP ERDOĞAN FUAR MERKEZİ

Lalapaşa Mahallesi Stadyum Sok. Yakutiye / ERZURUM

"Doğu Anadolu'nun Gözü"

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR BORSALAR BİRLİĞİ)
DENETİMİNDE DÜZENLENMEKTEDİR.

EMRE KONGAR

İlk darbe ve kutlanamayan 19 Mayıs

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nın ilginç bir öyküsü vardır:

Bu bayram, doğduğu gün kesin olarak bilinmeyen Atatürk'ün, "Benim doğum tarihim olarak kabul edebilirsiniz," dediği, Samsun'a çıktığı ve dolayısıyla İstiklâl Savaşı'nı başlattığı tarihin kutlanması için ilan edilmiştir.

Cumhuriyet dönemi bayramları içinde en geç kabul edilendir.

20 Haziran 1938'de Gençlik ve Spor Bayramı adı ile milli bayramlarımız arasına katılmıştır. İlgilinç bir biçimde, bütün haksızlığı, hukuksuzluğu ve antidemokratik uygulamaları Atatürk adına yaptıklarını iddia eden, ama aslında Kemalizm'i Kenanizm olarak sıptırın ve Anayasa'ya din dersini zorunlu ders olarak koydurarak Atatürk'e en büyük ihaneti sergileyen 12 Eylül darbeleri, bu bayramın adına, 7 Mart 1981'de "Atatürk'ü anma" ibaresini de eklemişler ve böylece ismi, Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı olmuştur.

1950'li yıllarda bu bayramın hazırlıkları okullarda çok önceden başladı. Cimnastik hocalarımız, ders yılı başlar başlamaz geçit resmine katılacak olanları ve en önemlisi de, okul bayrağını ve Türk bayrağını taşıyacak olan arkadaşlarımızı seçer, onları hepimizden çok çalıştınlardı. Törende görevlendirilmemişsek, bazen Dolmabahçe Stadı'nda Kuleli Askeri Lisesi ve Deniz Harp Okulu öğrencilerinin gösterilerine gider, onların insanlardan oluşan piramitleri

kurmalarını ve yaptıkları öteki akrobatik hareketleri hayranlıkla izlerdik. Günün ilk yarısında Taksim Meydanı'ndaki ve İstiklâl Caddesi'ndeki törenler bitince, o gün ve ertesi gün okul tatil olduğu için, öğleden sonra ve ertesi gün arkadaşlarla buluşur, sinemaya veya evde verilen partilere giderdik... Yani doya doya, tam bir bayram yaşırdık.

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı tarihinde ilk ve son kez, 1960 yılında yasaklandı.

Çünkü iktidara gelmesini çok partili rejime borçlu olan Demokrat Parti, demokratik rejimi geliştireceğine onu getirelmisti. Bu nedenle de toplumda, özellikle de gençlikte büyük bir tepki oluşmuştu.

Bu tepkiler, çok partili rejimin ilk darbesi olan, Demokrat Parti'nin "Tahkikat Encümeni Darbesi"yle "ayyuka çıkmıştı.

Bu satırları okuyanlar, kendilerine öğretilen tarih yanlış ve eksik olduğu için, çok partili rejimin ilk darbesini 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi sanabilirler. Oysa bu bilgi yanlıştır. Çok partili rejimin ilk darbesi, Demokrat Parti'nin Anayasa'ya aykırı olarak Meclis'te kurduğu Tahkikat Encümeni ile yaptığı sivil darbedir. Demokrat Parti, iktidara geldiği 1950 yılından itibaren, demokrasiyi geliştirmek yerine geriletmış, demokrasiyi kuracak ve koruyacak

olan yeni sınıflar özellikle de işçi sınıfı henüz gelişmemiş olduğu için, toprak ağaları ve köylülerden oluşan seçmenleri sayesinde bir süre başarılı da olmuştur. Fakat 1957 seçimlerinde yüzde 50'nin altına düşmüş, bu nedenle de 1961'de yapılacak olan seçimlere gitmeden önce muhalif basını susturmak ve CHP'yi kapatmak için bir Tahkikat Encümeni kurmuştu.

on beş milletvekilinden oluşan bu encümene hem savcı hem yargıcı yetkileri vermiş, hem sivil hem de askeri mahkemelerin yetkileriyle donatmıştı: Yani bu encümen hem generalleri hem de valileri yargılayabilecek, hem suçlayacak hem de mahkûm edebilecek. Üstelik kararları kesindi, temiziz hakkı yoktu.

Görevi ise Demokrat Parti'nin niyetini açıkça ortaya koyuyordu: "Basının ve muhalefetin rejim aleyhtarı faaliyetlerini tahkik etmek!"

Encümen 18 Nisan 1960 tarihinde kurulmuş, yetki yasası 27 Nisan'da kabul edilmişti. Bu "Anayasal Sivil Darbe" üzerine İstanbul Üniversitesi'ndeki öğrenciler 28 Nisan'da günü gösteri yapmaya başlamış, polis bu gösterileri şiddet kullanarak bastırmış, öğrencileri korumak isteyen Rektör Prof. Sıddık Sami Onar yerlerde sürüklenmiş, öğrenci Turan Emeksisz öldürülmüş ve ülkede sıkıyönetim ilan edilmişti.

Bu bayram, doğduğu gün kesin olarak bilinmeyen Atatürk'ün, "Benim doğum tarihim olarak kabul edebilirsiniz," dediği gündür.

29 Nisan günü Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Ankara Hukuk Fakültesi öğrencileri de fakülte bahçelerinde protesto gösterileri yapmaya başlamış, bu gösteriler, Korgeneral Namık Argüç'ün emriyle açılan ateş ve Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin Ankara Emniyet Müdürü Niyazi Bicioğlu emrindeki polislerce ateş edilerek basılması sonucunda dağılmıştı.

Bütün üniversiteler tatil edilmiş öğrenciler, evlerine, memleketlerine yollanmıştı. Ankara'nın Kızılay semtinde 555 K (Beşinci ayın beşinci günü saat beşte Kızılay'da) sloganıyla 5 Mayıs'ta gençler Demokrat Parti iktidarını protesto etmiş, 21 Mayıs'ta Harp Okulu öğrencileri Ankara'da sessiz bir yürüyüş yapmışlardı.

Menderes'in "Tahkikat Encümeni Sivil Darbesine" karşı olan 27 Mayıs askeri darbesi geliyordu.

İşte 19 Mayıs Bayramı kutlamaları, bu ortam içinde, hükümet aleyhtarları gösterilere dönüşür korkusuyla, Demokrat Parti iktidarı tarafından 1960 yılında yasaklanmıştı.

Ben de İstanbullu olarak Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin binasına bitişik olan öğrenci yurdunda kalyordum. Sıkıyönetim, fakülteleri tatil edip bütün öğrencilerin memleketlerine dönmelerini emredince, İstanbullu arkadaşlarla birlikte, üçüncü sınıf tren biletleriyle, bagaj raflarında nöbetleşe uyuyarak İstanbul'a dönmüştük.

1960 yılının 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nı, Şişli Terakki'den Türkçe Hocam olan İzgen Öksüzcü Bengü ve Nazım Hikmet'in üvey oğlu olan eşi Mehmet Fuat ile, Piraye Hanım'ın köşkünde, "Ne olacak memleketin bu hali?" diye sohbet ederek geçirmiştik.

Bu sene bahar erken geldi ama ben geç keşfettim onu. Yeniden hissetmenin, iyileşmenin, "uçan kuştaki güzelliği fark etmenin" yolu birlikte kalabilmekten geçiyor galiba.

Uçan kuştaki güzelliği kaybettik, hastayız

NEVZAT CAN UNSALL

Geçen ay ÖDTÜ'de söyleseydik. ÖDTÜ kampüsüne davetli olarak girebilmeyi fırsat bilip söyleşiden üç-dört saat öncesinde vardık okula. ÖDTÜ, bozkırın ortasına inşa edilmiş başka bir coğrafya, havasıyla başka bir mevsim sanki. Kampüste gezinirken kalabalık olmayı ne kadar özlediğimi fark ettim. Birlikte, kolektif mutluluğu, paylaştım. Devrim Stadı'nın önünde iki-üç saat oturduk. Uçurtma uçuranlar, dans edenler, kitap okuyanlar, resim çizenler... Ayrışmaktan, susmaktan, öfkeden yalnızlığa boğulmuş düşlerimizi de baharla tanıştırdık bu vesileyle. Her şeyiyle güzel geldi ÖDTÜ.

Mor ve Ötesi'nin 2004 yılında piyasaya sürdüğü ve Türkiye'nin en çok satan rock albümü unvanını alan *Dünya Yalan Söylüyor* albümünün, *Uyan* parçasında geçiyor başlıktaki söz, "Uçan kuştaki güzelliği kaybettik, hastayız." Bu sene bahar erken geldi ama ben geç keşfettim onu. Yeniden hissetmenin, iyileşmenin, "uçan kuştaki güzelliği fark etmenin" yolu birlikte kalabilmekten geçiyor galiba. Richard Sennett'in söylediği gibi "Değişim, kitlesel ayaklanmalarda değil, ihtiyaçlarını birbirleriyle paylaşan insanların arasında, toprağa yeşerir. İnsanları birbirleri için kaygılanmaz hale getiren bir rejimin, meşruiyetini uzun süre koruyamayacağından eminim."

Memlekete gelen baharı bu sene güzel okul ÖDTÜ'de karşıladık. Baharlarımız da neşemiz de kalabalığımız da daim olsun.

AYDIN İLERİ

Trenler ne güzeldir*

Çocukluğumun en eğlenceli, en unutulmaz zamanlarının göre kullanılan, kimi zaman oyunlaştıran ulaşım araçlarından biriydi tren.

Bisiklet, bilyalı ve tren. Bu üçlünün en büyüğü, en risklisi ve en kocamanıydı tren.

Trenler ve istasyonlar benim için çocukluğa giden uzun bir yolculuktur halâ.

En az üç beş arkadaş, iki domates, yarım ekmeğe azıkla minibüste ya da yürüyerek Gülsuyu'ndan Maltepe'ye iner oradan bazen Süreyyapaşa Plajı'na bazen Bayramoğlu Plajı'na gitmek için istasyona ulaşırdık.

Çoğu zaman kaçak binerdik. Şimdilerde olduğu gibi akıllı biletler, kartlar, turnikeler yoktu. Tren içinde biletçiler gezerek biletleri kontrol ederdi. Biletçinin bindiği vagona bakarak biletçiden en uzaktaki vagona binerek kaçak yolculuk yapmakta ıstıydık. Her istasyonda kapıdan iner, biletçiyi sıkı takibe alırdık. Biletçinin konumuna göre yer değiştirmede, hareket halindeki trene atlamada usta olmuştuk.

Ama her çocuk her zaman şanslı olmayıyordu. Trende kaçak yolculuk yaparken, tren kapılarında cambazlık yaparken çok arkadaşımız kaza geçirdi. Kimisi şimdi aramızda değildir. Anılarına saygıyla...

Tehlikeli ve maceralı kaçak yolculuk dışında bir yöntem de trenden inenlerden biletlerini istemektir. Elimizde biletçinin kesmediği biletler olduğunda koşturmaca olmadan, tehlikesiz, sakın bir yolculuk geçirirdik.

Kaçak yolculuklar maceralı, adrenalin dolu bir eğlence oluyordu bize. Survivor ne ki bizim için. O vagon senin bu vagon benim uçardı.

Bu yolculukların sonundaki serin deniz sefası her şeyde değirdi.

Deniz sefaları, plajlara kaçak girme maceraları başka bir yazının konusu olsun.

Akşam dönüş

yorgunluğuyla

giderkenki

çevikliğimiz

olmasa da

dikkatlice

wagonlardan

wagonlara

aktarıyorduk

kendimizi.

İstasyondaki insan kalabalığının ayakkabısı boyanacak simit alacak potansiyel bir müşteri olması nedeniyle, boyacılar ve simitçiler satıcıları için çok cazip bir yerdi istasyonlar. Mahallelerimizde yaşayan her çocuk gibi istasyonda ayakkabı boyacıları, simitçilik deneyimimiz, anılarımız da oldu. Bir arkadaşımızın trene binerken yolcuların içmeden attığı, yarım kalan sigaralarla sigara içmeye alması, sigara bağımlısı olması o günlerden kalan kötü, unutmak istediğim bir anıdır.

Ayakkabı boyacıları boya şişesiden ya da boya kutusundan süngere ve ayakkabıya rahat sürmek için çay kaşıklarını kullanırdık. Kaşığın özelliği düz, pürüzsüz olmasıydı. Tren gelmeden rayın üzerine kaşığı koyup üzerinden tren geçtikten sonra o düzlüğü ve pürüzsüzlüğü sağlıyordu. Haylazlıkta üstümüze yoktu. Zaman zaman başka metalleri, bozuk paraları bile bu yöntemi kullanarak düzleştirmeyi deniyorduk.

Süreyyapaşa Plajı'na giderken tehlikeli olduğunu bilerek rayların

kenarlarından ve rayların içinden yürümek de başka bir keyif oluyordu. Kola kutularını raylara koyarak onların ezilmesini izlemek eğlenceliydi. Trenden atılanları ve düşenleri karıştırmak başka bir eğlenceydi.

Bazen para bulduğumuz bile oluyordu. Ray seslerinden (raydan gelen tıslama sesinden) ve tren düdüğünden trenin geldiğini anlayarak kendimizi rayların dışına atıyorduk.

Süreyyapaşa Plajı da diğer plajlar gibi tren yolunun hemen dibindeydi.

Şimdiki gibi sahil yolu denen ucubeyoktu. Trenden denize girenleri görmek çok kolaydı. Denizin içindeyken yolculara el sallamak ilginç bir çocukluk alışkanlığıydı. Suyun içindeyken bile trenin ve rayların gürültüsünü duyabiliyorduk. Şimdi çocukluğumuzun bütün plajları dolgu alanı ve beton yığını oldu. Çocukluğumuzda beton döküldü.

Çocukluğumuz ne zaman aklımıza gelse hüznü yumağı oturur göğsümüze.

Büyüyünce çiraklık için Eminönü'ne oradan Mercan Yokuşu'na çıkar oldum. Kimi zaman trafikte takılmamak için Maltepe'den trenle Haydarpaşa'ya oradan da vapurla karşıya geçirdim. Trenlerdeki işportacıların sattığı şeyleri almak çiraklık yapan ve kendi kazandığı parayı harcayan bir çocuk olarak keyifli olurdu.

Trenlere, istasyonlara ve çocukluğa bir daldık mı oradan çıkış gerçekten çok zor.

Hızla geçiyordu zaman. Lise

yıllarının sonu, dersane süreçleri

başlamıştı. Trenle dersanelere,

buluşmalara gidilip geliniyordu.

Derken bir gün bir istasyonda

davullar, zurnalar çalıyor. Bir

tren dolusu insan Haydarpaşa'dan

Ankara'ya umudu örgütlemek için

yola çıkıyor. "Ne geçmiştüküni ne

yarınlar" diyen 68 Kuşağı'ndan abiler,

abalar, devrimci gençlerle eşit, özgür,

demokratik bir Türkiye için yola çıkıyor...

Ankara'ya vardığımızda heyecan

dorukta "yıllardan sonra,

yollardan sonra, yeniden

yan yana onlar..."

Trenle yolculuklarımız

yoğunlukla Haydarpaşa'dan

İstanbul-Ankara arası olma

başlıyor. Ankara'ya toplumsal muhalefetin eylemlerine gidip

geliyoruz. O yolculuklarda yemekli ve içkili vagonlardaki sohbetlerin

tadı hala damagımızda.

Ankara'ya gideceğim zaman ilk tercihim yine tren oluyor. Pendik'ten

binmek ağırima gidiyor Haydarpaşa sevdalısı olarak. Haydarpaşa'da

kitap fuarları, sahaf festivalleri ne kadar güzel olsa da Haydarpaşa

gardır. Gar olarak kalmalıdır.

Tren hâlâ insanları buluşturuyor, hasretlikleri kavuşturuyor.

Edebiyatta, sanatta, şiirde, türküde tren yaşıyor ve yaşayacak.

Trenden bahsedip Nazım Usta'ya anmadan edemem. Ustanın

"Memleketimden İnsan Manzaraları" isimli kitabının başlangıcı yeri

Haydarpaşa Garı'dır. Trenden inen yolcuların Haydarpaşa Garı'nın

merdivenlerindeki diyalogu başlar.

Tren bizim için çocukluk, hasret, şiir ve Nazım Hikmet'tir.

"Ne kitapsız, ne öyküsüz, ne trensiz" diyoruz.

*Yazımı yayıncı, yazar, şair Kemal Özer'in çocuklar için yazdığı, yazıma da başlık olan "Trenler Ne Güzeldir" isimli kitabını okumanızı önererek bitireyim.

ZÜLFÜ LİVANELİ

Şiir ve ölüm

Uğur'un ölümünü duyduğum, güneşe rağmen karanlık olan günden beri aklımda şiir dizeleri dolaşiyor. Günün ve gecenin herhangi bir saatinde apansız geliveriyorlar. Bölük pörçük, kopuk kopuk şiir dizeleri bunlar. Demek ki ölümle şiir arasında derin, çok derin bağ var. Pazar günü saat ikide, yani ölümünden yarım saat sonra olayı öğrendiğimde, içime düşen ateş, *Yığdım Aslanım Burada* Uğur'un dizelerini getirmişti beraberinde.

Sonra, "Bir çift güvercin havalansa/Yanık yanık koksa karanfil/Değil bu unutulur şey değil/Apansız geliyor aklıma..." diye mırıldandım. Melih Cevdet imdadına yetmişti. Aynı gece Uğur'un kullandığı bir şarkının sözleri dolandı dilime: "Vurulduk ey halkım unutma bizi." Bu şiiri 1973 yılında yazmış ve ilk plağıma koymuştum. 1975 yılında Uğur, leitmotiv yapıp, "Sesleniş" adlı çok güzel bir yazı yazmıştı.

Pazartesi günü bir halk türküsü çıkmıyordu aklımdan: "Vadesiz ölümler zor geldi

bana." Sonra Turgut Uyar'ın diliyle "Ne çok ölenler oldu" diye mırıldandım.

Nâzım, "Yeryüzüne tohum gibi saçmışım ölümlerimi" diye yazmıştı. Ölümle çok uğraşan şair, *Karlı Kayın Ormanı* adlı şiirinde, "Yedi tepeli şehrimde/Bıraktım gonca gülümü/Ne ölümünden korkmak ayıp/Ne de düşüncem ölümü" diyordu.

**Pazartesi günü
bir halk türküsü
çıkıyordu aklımdan:
"Vadesiz ölümler zor
geldi bana." Sonra
Turgut Uyar'ın diliyle
"Ne çok ölenler oldu"
diye mırıldandım.**

Bir süre de bununla oyalandım. Sonra Lorca geldi. Ignacio Sanchez Mejias'a Ağıt'ın "Akşamüstü Saat Beşte" bölümünü tekrarladım durdum. Bir an öyle sandım ki dünyanın bütün şairleri Uğur için ağıt yakıyorlardı ve ben bu şiirleri tekrarlamasam boğulacaktım.

Biliyorsunuz, trajedi (tragedya) Yunanca bir sözcüktür. İnsanın, değiştiremeyeceği kötü bir kadere karşı direnişini anlatır. Tragüdi ise Yunancada şarkı anlamında kullanılan kelime. Tragedyalara tragüdi yakışır. Belki de bütün güzel şarkıların, güzel şiirlerin hüznünlü olmasının ve "melali anlamayan nesle aşına olamamamızın" sebebi budur.

Mehmet Ali & Akşam

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

**İkinci Yeni bizim
çok şeyimiz olur.
Her şeyimiz olur.
Abimiz, hocamız,
dostumuz,
arkadaşımız olur.**

ikinci yeni bizi neyimiz olur

HAYDAR ERGÜLEN

şair bulunmayacağı için, meclis demek daha uygun düşer.

İkinci Yeni'nin sürgünü şaşırtıcı değildir. Çoğu şiirin başına gelir. Her şiir değil ama İkinci Yeni gibi 'zamanının ötesinde' olan şiirler, kendi dilinin toprağında sürgüne giderler. Üstelik kendi ilinde, kendi dilinde

sürgüne gitmektir bu.

Şiirin sürgünden dönmesi de tıpkı onun çocukluk arkadaşı, sonra da yoldaşı olan insanın sürgünlüğü gibidir, uzun sürer. İkinci Yeni şiirinin sürgünden dönmesi için de iki kuşak geçmesi gerekmiştir. 1960 ve 1970 şiir kuşaklarının ardından gelen 1980 şiir kuşağını beklemiştir.

1980 aslında şiirin topyekün sürgüne gönderildiği yılların başlangıcıdır. Ama sürgündeki göçmen dayanışması gibi, dilin göçmeni olan şiirler de birbirleriyle tanışmış, yakınlaşmış, kaynaşmış ve aradan geçen uzun yılları telafi etmek için daha derine dalmışlardır.

İkinci Yeni şiiri ve şairleri, hiç kuşkusuz, bu şiir sürgündeyken bile etkisini göstermiş, o yıllardan günümüze şiirimizin önde gelen kimi adlarının şiirlerine sızmayı bilmişlerdir. Kendi döneminde önemsenmeyen, üzerinde durulmayan, dahası kargışlanan, ötelenen bu şiir, elbette şiirin doğasına uygun olarak bir 'sızma hareketi' gerçekleştirecek ve bir 'saklı su' bir yeraltı suyu olarak, ona karşı olan şairlerin şiirlerine bile sızacaktır.

Sıza sızıla, yaza yazıla, okuyup okutulma 1980'e

gelen İkinci Yeni şiiri, 'anlamsız şiir' diye nitelenen bu şiir yani, 'anlam'ın işte bu dönemde ve izleyen yıllarda bulacaktır, bulmuştur, buluyor. Galiba anlamla aramız pek iyi değil, hep anlam arayışı içinde dalgın yürürüz, anlamlı ilişkiler düşeriz, her şeyin bir anlamı olsun ister ve eğer kendimizce bir anlam bulamazsak ya anlamsız bulur ya da 'bunun anlamı ne?' diye tersteniriz. Fakat herhangi bir şey, bir yapıt birden fazla anlam taşıyor, içeriyorsa işte o zaman kendimizce anlamlı bir şey yapıp, reddederiz. İkinci Yeni şiirinin baştan 'anlamsız' bulunarak reddedildiği gibi. Üstelik bunu yapanlar, yani reddediciler her zaman karışımızda olan insanlar değildir. Ben tam tersine, yan yana, omuz omuza durduğumuz insanlardan söz ediyorum.

İkinci Yeni şiir, sağcılar, muhafazakarlar tarafından reddedilmiştir ama asıl olarak soldaki şairler, eleştirmenler tarafından suçlanması, yerin dibine sokup çıkarılması daha acı vericidir. Bir başka ulu ozanın, Pir Sultan Abdal'ın "Şu ellerin taşı hiç bana değmez/İlle dostun gücü yaralar beni" dediği şey.

Doğrusu hem kişisel olarak hem de 80'lerin başında, şiirler yazdığımız, birlikte dergiler çıkardığımız arkadaşlarımızla birlikte, 80 öncesi siyaset yapmanın ve bu eylemliliğin bir devamı olarak, gözden kaçmış, yeterince bakılmamış, kadri bilinmemiş kimi şiirlere ve şairlere eğildiğimizi, onlar üzerinde çalışarak yeniden, belki de aslında ilk kez, gündeme getirdiğimizi, haklarında yazılar, dosyalar, özel sayılar hazırlayıp söyleşiler yaptığımızı, ortada olmayan kitaplarını yeniden bastığımızı söylemek isterim.

İkinci Yeni elbette okunacaktı. Böylesine çokanlamlı, çokkatmanlı, her şairinin özgün bir şiir kimliği, şiir anlayışı ve şiirle bize kitaplar armağan ettiği bir şiir kaybolur mu hiç? Kaybolmazdı ama okunması, bugünkü yaygınlığına ulaşması daha uzun yıllar alabilirdi. Diyeceğim, 80 öncesinde rahat durmadık ama 80 sonrasında da boş

durmadık. Her ikisinde de dünyayı, ülkeyi güzelleştirecek işler yapmak, onların içinde olmak, omuz vermek istedik. Benim hem İkinci Yeni'ye hem de yeni kızı ve keşif çalışmalarını yaptığımız, bir bölümünü günyüzüne çıkarabildiğimiz şairlere ve şairlere dair düşüncem budur.

Cemal Süreya'nın şiirleri, denemeleri kadar, şairlere ve şairlere ilişkin düşüncelerinden de çok yararlanırım, bir zaman sonra da kendi düşüncemmiş gibi benimser ve söylerim. Onun ilginç düşüncelerinden biri de, 'şairi önce şairlerin kabul etmesi gerektiği'dir. Eğer bir şair, diğer şairler tarafından kabul edilmiyorsa, kitapları yüzbinlerce de satsa, şair olarak anılmaz, kalmaz der. Ya Cemal Süreya'dan ya da benim düşüncem, şairleri şairlerin yaşattığıdır. Ne kadar iyi, okunan, öncü bir şair olursanız olun, sizden sonraki kuşaklardan şairler sizi okumuyor, hakkınızda yazmıyor, size değer vermiyorsa, bir zaman sonra unutulmanız kaçınılmazdır. Şairlerin şairleri okuması, okutması, o şairi, akımı, düşüncesi ya da geleceğe kuşaklara aktırır.

İkinci Yeni şairleriyle kişisel ilişkilerime dair birer cümleyle hatırlamak isterim onları. Katıldığım ve ikinci olduğum ilk şiir yarışmasında, jüride yer alan Turgut Uyar'ın en yüksek oyu bana verdiğini ödül gecesinde Tomris Uyar'dan duymuştum. Sonra evlerine gittik o gece sevgilimle, Tomris ve Turgut'la o geceyi unutamam. Ece Ahyar, Hatay Meyhanesi'nde beni Edip Cansever'le tanıştırdığında, Edip'in Üç Çekirge dergisinin hatırlaması da o dergiyi çıkaran gençlerden biri olarak ödüğümü gibi gelmişti bana. Ece Ahyar'ın, okuduğum ÖDTÜ Sosyoloji bölümünün adresine yazdığı o kallavi mektubu açarken hissettiklerimi

Fotoğrafçı İsa Çelik ölmeme günü'nü anlatıyor

12 Eylül'den sonra Tomris Uyar telefon etti. Şu gün Krepren'de buluşacağız dedi. (Biz haftada 1-2 gün buluşurduk Tomris'le, Turgut Abiyle, Edip Abiyle) "Gelince konuşuruz" dedi. Şimdi 12 Eylül'ün tansiyonu içinde iki kişi bir araya gelemiyor, ben de zaten 8-9 yerden arıyorum. Telefonda mümkün olduğu kadar bir şey konuşmuyorsun.

Bir suçum günahım yok, ama arıyorum tabii. Eve hep farklı zamanlarda, farklı yerlerden gidiyorum. Neyse o gece masa toplandı. Rakılarımız sulandırıldıktan sonra "Tomris ne oluyor?" dedim. "Rakı ve Özgürlük

Günü diye bir şey yapıyoruz," dedi. "Çok sert değil mi?" dedim. "Yok, canım," dedi. "Ya, bu kadar toplanmışız hazır, ev ev dolaşacaklarına buradan hepimizi alıp götürürler," dedim. Neyse o sırada masada birinin eline iğne batmıştı, benim de aklıma teyzemin hikayesi geldi. Teyzem dikeş dikerken iğne batıyorsa bir tarafına, sonra aman ne olacak diyor, ama iğnenin ucu kırılmış ve o iğne yavaş yavaş kalbine doğru yürüyor. Ve sonra da kalbine gitmeden yakaladılar. Ben bunu anlattım. Derken o sırada Tombacı İsmet elinde bir viski şişesi eli geldi, masalara otururdu zaten hoşşobet bir çocuktu. Müsaade istedi. Buyur

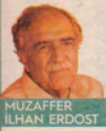
ettik. Ne var ki İsmet'te bir tuhaflık vardı, "Neyin var İsmet?" dedik. Söylemedi. Onun üzerine Tomris bir rakı söyledi garsona, garson bir büyük yeni rakı getirdi. Dedi ki bu şişeyi al götür gelecek yıl aynı gün burada içeceğiz. Ben şişeyi aldım üstüne kâğıtlar yapıştırdım. Üstüne masada oturan herkese adını yazdırıp imzalarını attırdık. Ve günün adı da Tomris Uyar'dan, "DÜNYA ÖLMEME GÜNÜ" olarak kaldı. Sonra adet oldu, her sene kim 'kötüce' görünüyorsa, ona bir şişe imzalarını oldu... O fotoğraftaki kişilerden, benim bildiğim kadarıyla, bir Turgut Uyar'ın oğlu Tunga bir de ben kaldık.

Bavul'un 25. sayısından

anlatamam. Sezar Karakoç'u ziyarete gittiğimizde, Adnan Özer ve Necat Çavuş'la birlikte, bize hoş geldiniz deyip, çay söyledikten sonra neredeyse iki saate yakın dergi formalarını katlamasını seyretmiştik. İlhan Berk, Cumhuriyet gazetesinde ya da Gösteri dergisinde, Ece'nin ona benim şiirlerimi gösterdiğini yazdıkdan sonra o şiirlerden dizeler almıştı yazısına da, sanki kitabım çıkmış ya da İlhan Berk ona önsöz yazmış gibi bir şey olmuştu. Hayatımda at yarısından ilen ve son kez Ülkü Tamer'in kuponuna ortak olarak 175 lira kazandığımı ve hâlâ o parayı sakladığımı kimden gizleyeceğim? İlk tanıştığım şairlerden birinin Özdemir İnce olduğunu

ve canım arkadaşım Adnan Azar'la birlikte, Özdemir abiye Ritsos'tan çevirdiği kitabı imzalattığımızı, ertesi gün de *Yedi Deryalar* Geçşen kitabını okuyup imzalattığımızı, Ankara'da başlayan dostluğumuzun İstanbul'da da sürdüğünü sevinçle söylemek isterim. Hilmi Yavuz ya da Hilmi Hoca'nın Ankaralı şairlere taklmasının hiç bitmediğini, ama sonunda onun da Yahya Kemal gibi, en çok dönüşünü sevse de, biliyoruz oca gibi mi ama, yıllarca Ankara'ya gidip geldiğini...

İşte bütün bunlarla İkinci Yeni bizim çok şeyimiz olur. Her şeyimiz olur. Abimiz, hocamız, dostumuz, arkadaşımız olur.

İkinci yeni

İkinci Yeninin farklı iki anlayışını İkinci Yeni üzerine yazdığım son yazılardan birinde şöyle özetledim:

"Anlamına kadar özgürsün dedi o. O da kendini anlamsızla yargıladı."

Cemal Süreya için, İkinci Yeni içinde algılanmak da İkinci Yeni dışında algılanmak da kendisiyle ve fililiyle çelişir.

İkinci Yeni, "anlamsızla kadar özgür olmak" ise Cemal, bir yanılla ordaydı. Çünkü Cemal özgür olmayı seçmişti ama anlamsız değil.

İkinci Yeni, şiirin "anlamsızla yargılanması" ise Cemal orada hiç olmayacaktı. Çünkü geleneksel mantığı şaşırtmayı sevmekle birlikte, anlamsız amaç edinmekten kaçındı.

Daha doğru bir anlatımla, Cemal, o yıllarda (57-58) kendisinin de katkısı olan şiirin yeni özelliklerinin saptanmasını istemiş olmalı. Ama şiirin, yeni kuralar ya da kalıplar içine çekilmesinin, özellikle bir akım adı/damgası altına sokulup sıkıştırılmasının rahatsızlığını duydu.

İkinci Yeni için son yazılardan birinde benim o günkü şiiri anlamaya çalıştığımı yazar ki doğru bir saptamadır. İkinci Yeni, o günkü şiiri açıklamayı mı amaç edinmişti yoksa İkinci Yeni'yle, şiire yeni bir yöntem mi dayatılmış olacaktı? Birincisi ise Cemal orada kuşkusuz oldu. Hem genel olarak değişen şiirin (Berk'in, Uyar'ın, Süreya'nın, Cansever'in) hem özel olarak kendi şiirinin değişen yönünün saptanmasını istedi.

Anlamsızlık, İkinci Yeni tartışmalarında çok yinelendi ama o günden bugüne anlamsızın anlamı irdelenmedi. Anlamsız tek ve değişmez bir kavram olarak algılandı.

Anlamsızlığın ne olduğu sorulabilir. Bilinenlerden bilinmeyişi üretme uğraşı mı? Ya da bilinen (anlamı olan) iki ve daha çok sözcükten, saçma diyeceğimiz bir şey üretmek mi? Saçma ne? Bilmediğimiz, kavrayamadığımız, anlayamadığımız şeyler mi saçma, yoksa bir anlamı olmayan şeyler mi? Öyleyse anlam ne? Mantıklı olan mı? Ölüyor-yaşar-doğar dizgesi mantıksız ve doğar-yaşar-ölür dizgesi mantıklı, öyleyse mantıksız olan ölüyor-yaşar-doğar dizgesi gibi mantıksız olması gereken doğar-ölür-yaşar ya da yaşar-doğar-ölür dizgeleri anlamsız mı?

Anlamsızlık, İkinci Yeni tartışmalarında çok yinelendi ama, o günden bugüne anlamsızın anlamı irdelenmedi. Anlamsız tek ve değişmez bir kavram olarak algılandı.

İnsanın mantığı, doğal üretim dizgesine bağlanmıştır. Doğal üretimin bağlı olduğu sisteme de bağlıdır. Zamanı; insan, dünya ile güneş arasında yinelenen bağlantıyla birlikte kavramış olmalı. Duyu organlarıyla algılanabilir olanlardan oluşan mantık ile biz, duyu organlarıyla algılayamayacağı-mız varlığını, doğanın, evrenin ve uzayın özünü, oluşumunu, gelişimini ve geleceğini açıklamaya çalışırız. Açıklarız da. Ama bu sınırlanış, zihnin sınırsızlığını, olabildiğince dar bir kanala çekerek, dinsel/inançsal sistemlerde olduğu gibi çıkmazında boğabılır.

De. Sanatçı burada ne denli özgürse özgürleşmenin üstünü örten kalın ve sert kabuğu o kadar tırnaklayabilir. Sanatçının, kendini bağlanmışlıktan kurtararak düşüncesini bağımsızlaştırmada, özgürleşme arayışının

bir yöntemi olmak gerekir.

Oluşumlar, evrimler ve devrimler, süreçleri bakımından, zaman dizgesine sıkıca bağlıdır. Bizim geçmiş-şimdi-gelecek diye, kendi bilincimize göre bölümlediğimiz zaman nedir? Kendi ekseninde ve güneşin etrafında döndüğünü kabul ettiğimiz dünya ve biz, aynı zamanda, tüm sistemle birlikte sürekli alan mı değiştiririz? Böyle bir alan değiştirme midir zaman? Zamanın başlangıcı var mıydı ve sonuvar mı zamanın? Gelecek zaman sınırlı mı, sınırsız mı? Zaman için sınır ne? Sonsuzluğun sınırı yoksa sonsuz nasıl bir şey?

Bilemediğimiz yerde anlam da biter mi? Anlamsız mıdır anlamı bilmediğimiz her şey? Ya insanın istenci dışında toplumsal olarak ürettiği ilişkiler? Kölecilik mantıklı mıdır ama anlamı yok mudur? Feodalizm

ya da içinde yaşadığımız için çoğumuza en
"anlamlı" gelen kapitalizm mantıklı mı?
Mantıksız olan her şey anlamsız mı?

O gün (yani 57-58'lerde) gelmekte olan
şiiiri, ikinci Yeni adlı yazımda yorumladım.
Doğru muydu, yanlış mıydı? Bu tartışmanın
belirleyici özelliği, bence, doğru ya da
yanlış olması değil, şiirin değişik açılardan
tanınmaya çalışılmasını, tartışılmasını,
yazılmasını sağlamış olmasıdır. Bugün,
ikinci Yeni adlı yazımda ne yazdığımı
çıkarmıyorum. Ama o gün gelişen şiire "ad"
yapıldı. Orhan Duru'yla bir akşam meyhanede
tartıştık, *Bir Şey Söylemeyen Şiir*'i yazdım Pa-
zar Postası'nda. Anlamsız şiire yargılandı bu
yazım. "Bir şey söylemeyen" ile "anlamsız"
arasında ilişki kurulabilir ama özdeşlenemez.
O gün pek ses çıkarmayanlar, yıllar sonra,
ikinci Yeni küllenmişken, Cemal'in çıkardığı
Papirüs'teki bir açıklamam üzerine, ikincini
Yeniyi, kendilerini, beni yererek, övmenin
aracına dönüştürdüler. Yazıldım, ama
yazılarımı tüm olarak kucaklamayan seçilmiş
tümcelerle. Üstelik "nesnellik" adına.

Cemal, defterine şunu yazmış: "Şiir
tartışmasında üretici olmak için bugünkü
sorundan çıkış yapmalı. İkinci Yeni, Ga-
rip adlarından değil." Doğru mu bilemem.
Sanırım TV'de ikinci Yeni'yi bir öyküyle
özdeşledi Cemal. İzlerken "Ah Cemal!"
demiştim içimden.

İki dize ile de kendi şiirini tanımlamış. Ama
şiirin sayısız (sonsuz) tanımı vardır ve her şiir
tanımı, bir şiiri tanımlamakla birlikte, "sonsuz
-eksi- bir" kadar sonsuz şiiri dışlar. Bu, şiirin
tanınamazlığı anlamına alınmamalı. Olsa
olsa şiirin sınırsız (sonsuz) olması gerektiğini
açıklar. İkinci Yeni, şiirin sınırlarını sınırsızlığa
(yani anlamını bilmediğimiz alana) kadar
genişletmek istedi. İkincisi, şiiri, ozanla
ve yaşamla ve yaşamıyla bütünleştirmek,
yaşama dönüşen şiiri, yaşamsal varlığın
ayrılmaz ögesi olan zihinsel üretimle
yumaklaştırmaya yöneltti.

Cemal'in, kendi şiirini tanıımı, bu nedenle de
üzerinde durulmaya değer:

"Alevdir çünkü benim şiirim, hayatın alev
halidir"

Hayatın alev hali olan yalnızca şiiri değil.
Cemal de hayatın alev haliydi. Şimdi, üretmiş
olan yaşamda yok. Ürettiği var. Hepsinden
önce de şiiri var. Bu şiir hayat mı (yaşam mı),
alev mi? Bu şiirlerde yaşayan nedir? Cemal
mi, Cemal'in bedensiz yaşayan özü mü, yoksa
insanlığın sürekli bilincinden bir kesit mi?
Felsefi kavrayışım bu soruya doğru bir yanıt
vermeye yetmiyor.

Kaynak: edebice.net / Muzaffer İlhan Erdost,
Üç Şair, Onur yay. Ankara, 1994

bavulunda sevda sözleri

Sen o karanfile eğilimlisin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu? bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.

EDİP CANSEVER

Ben uyandım bir aşk
demekti bu dünyada
-Sesin, bir gülü bırakmak
gibi bir şeydi.
İLHAN BERK

Birden nasıl oluyor
sen yüreğimi
elliyorsun
Ama nasıl oluyor
sen yüreğimi eller
ellemez
Sevişmek bir kere
daha yürürlüğe
giriyor
Bütün kara
parçalarında
Afrika dahil
CEMAL SÜREYA

Tavrım bir şeyi bulup coşmaktır
Sonbahar geldi hüzün
Kış geldi kara hüzün
Ey en akıllı kişisi dünyanın
Bazan yaz ortasında gündüzün
sevgim acıyor
TURGUT UYAR

İsparta bahçesinde güller seni sevdiğim için
koncalanıyor
Seni sevdiğim için kilim dokuyorlar Avşar'da
Yarın sabahlar seni sevdiğim için icat edildi
METİN ELOĞLU

BURAK ABATAY

Doğan Hızlan'la İkinci Yeni

Yazar, gazeteci ve eleştirmen Doğan Hızlan, özellikle Cumhuriyet sonrası şiiri analiz etmiş, şairlerle dostlukları olan ve dönemin edebiyat dünyasını hâlâ günümüze taşıyan nadir insanlardan bir tanesi. *a. dergisi*, *Yankı*, *Pazar Postası*, *Türk Dili*, *Türkçe*, *Değişim*, *Cumhuriyet*, *ŞiirSanatı*, *Papirüs*, *Soyut*, *Yelken* ve *Hürriyet* gibi edebiyat dergilerinde ve gazetelerde yüzlerce edebiyat eleştirisiyle, akımları ve edebiyat hareketlerini onun kalemiyle izledik. İkinci Yeni şiir akımı ve İkinci Yeni şairlerinin söylemleri de buna dahil. Doğan Hızlan'la İkinci Yeni'yi konuştuk.

İkinci Yeni'nin önemli şairlerinden İhan Berk

İkinci Yeni şiirini nasıl resmedersiniz?

İkinci Yeni için yeni baskısı yapılacak olan edebiyat tarihi kitabında uzun bir yazım yayımlandı. Ondan sonra da İkinci Yeni'yi incelemeyi gündeme getirmedi. Bu akımın yaygın özelliği, şiirin biçiminin yeniden gözden geçirilmesidir. İkinci Yeni hem bazı şairleri yarattı hem de ustaların şiirinde bir rüzgâr estirdi. Kapalı bir şiir miydi? Belki. Ama anlamsız değildi, yanlış bir yorumlamayla anlamsız şiir yaftası yapıştırıldı. Oysa kapalı şiir dediğimiz *obscure poetry* doğrultusunda yorumlanabilir.

Kapalı bir şiir miydi? Belki. Ama anlamsız değildi, yanlış bir yorumlamayla anlamsız şiir yaftası yapıştırıldı.

İkinci Yeni akımı, kendisinden sonra gelebilecek akımların önünü kesmişi olabilir mi?

Birtakım yeni şairler gerçek İkinci Yeni akımı içinde yer aldılar ama onlar kalmadı. Her akımın bir kaderi vardır. İlkle mükemmel her zaman buluşmaz.

İkinci Yeni şairlerine baktığımızda siz kimi ön plana çıkarırsınız?

Cemal Süreya benim için eksen bir ad.

Onat Kutlar, 1959 yılında İkinci Yeni'yi kastederek "Yeni Bir Divan Şiiri mi?" başlıklı bir yazı kaleme alır. Sizce İkinci Yeni geleneksel şiirden ne denli kendini ayırdı?

Oktay Rifat'ın *Perçemli Sokak*, Behçet Necatigil'in *Divançe*, Turgut Uyar'ın *Divan* kitapları, bir ölçüde geleneksel şiire göndermelerdir. Adları bunu çağırıştırır ama içeriği Divan şiiri ile örtüşmez. Şiiri oluşturma yöntemi açısından divan anılabilir.

Turgut Uyar Divan adında bir şiir yazdı. **Asım Bezirci, Uyar'ı çok sert eleştirir. Öte yandan Kemal Tahir ise bunu faydalananak bir şey olarak görür. Uyar'ın bu şiiri hakkında gelenekle kurduğu ilişki bakımından nasıl bir düşünceye sahipsiniz?**

Türk şiirinde divan şiiri geleneği ihmal edildi, Cumhuriyet şiirini etkilemedi, İkinci Yeni bu ihmalin giderilmesini hatırlattı. Üç şairin içinde Behçet Necatigil'de zaten divan şiirinin modern şiir içinde yoğunlaşmış havası vardı. Turgut Uyar'da bu yoktu. *Divan* kitabı üzerine Kemal Tahir'in yazısı, İkinci Yeni'nin doğuşu üzerine isabetli yorumlar içerir. Zaten bu akımın arkasında T. S. Eliot vardı, E. E. Cummings vardı. Ben bunların poetikaları üzerine, İkinci Yeni'nin dış kaynakları hakkında Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın davetiyle Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı'nda iki hafta konuşma yaptım. O konuşmaya Berna Moran, Memet Fuat da gelmişti. Bu akım mıydı, bir şiir çıkışı mıydı, etkisi sürdü mü bu soruların kesin yanıtını vermek mümkün değil. Benim üç şair de dostum olduğum için, bütün yazdıklarını okuduğum için hareketin yararlı yanlarını saptadım.

Ülkü Tamer'in ardından...

Ataol Behramoğlu

Ülkü Tamer'in şiiri berrak, aydınlık, duru bir su gibidir. Pürüzsüz, akışkan, ıslıtlı. Onun şiirindeki hüznün duygusunda bile çocuksu bir içtenlik, masumiyet vardır. Aşk şiirlerindeki sevgi de küskünlük de yine çocuksu, kırılan bir içtenlikle dize gelir. "Ben sana teşekkür ederim, sen beni öptün." Ancak bir çocuk böyle dile getirebilir sevgisini, sevincini. "Yazın bittiği her yerde söylenir./ Böyle kırmızı kalkan görülmüştür/ Ölüler örtün yapraklardan başka./ Çünkü sahiden yaz bitmiştir" ya da "Gökyüzü ayaklarının ucundan başlıyor/ Köpeklerin bakışlarında birer keman tadı..." Türk şiirinin en özgün, en alçakgönüllü, en büyük ustalarından birisidir. Sonsuzluğa uğurladığımız.

Ahmet Telli

Marquez'in ölümü İspanyolca konuşulan ülkelerde toplumsal bir yasa yol açmıştı. Çünkü o dilin büyük kayıydı yazar. Bizim ülkemizde niyeyse böyle bir duyarlık hiç olmadı. Herkes kendi ölüsünün yasını tutuyor sanki. Ülkü Tamer'in kaybından haberi olanlar şairlerdi, bir kısım aydınlardı, o kadar. Oysa dilin ve şiirin özgülüşmesi bakımından öncü şairlerdendi o. "Neden öldüğümü anlamayacaklar, çünkü güneşler doğar çarşıların üzerine" Ülkü Tamer, gürültü çıkaran şairlerden değildi. Sinema, edebiyat ve Antep anıları da gürültüsüzdür. Gürültü çıkarmadan yaşadı yaşadıklarını ve öyle yazdı yazdıklarını. Son şiirlerinde iyiden iyiye yalınlaşmıştı; günümüzün Yunus'uydu sanki. Toplu şiirlerinin son sayfasındaki şiir yine sessiz bir veda idi: "Kaç kelebek ömrü kadar ömür yaşadın/ Yetmez mi..." Kelebek sessizliğiyle yazdığı şiirler kaç okurun içinde depremler yarattı oysa. "Ölüm bile üşüyor" şimdi.

Ahmet Ümit

Ülkü abi benim dostumdu. Antep'ten beni etkileyen iki kişi vardı. Biri o biri de daha önce kaybettüğümüz Onat Kutlar'dı. Ülkü abi hem dostum hem edebiyatçı yönüyle de takip ettiğim hem de varlığıyla beni cesaretlendiren bir insandı. Kaybı tabii ki acı. Ama diğer yandan bu insanların yazdıkları ileride daha demokratik, daha hümanist, daha çoğulcu bir ülke için nüveler oluşturalar. Bu nüveler aslında bizi ayakta tutacak. Osmanlı'dan beri siyasetçiler geldiler, gittiler. Ama Namık Kemaller, Yılmaz Güneyler, Ahmet Hamdi Tanpınarlar, Nâzım Hikmetler, Sait Faikler kaldı. İşte Ülkü Tamerler, Tarık Akanlar da bu ülkenin demokratik kültürel kodlarını oluşturalar. Bunu korumak lazım, üretmeye devam etmek lazım, aslında umudu kesmemek lazım. O inançla, o bilinçle üretmeye devam etmeliyiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

AYŞEN AKSAKAL

Aman aman zaman!

Cüzdandaki parayı bir kere bozdurunca hemen biter. Nereye, nasıl gittiğini anlamazsın bile.

Oğlende bir tabak kuru fasulye yanında tereyağlı pilav, biraz da turşu yersen saatlerce acıkmağın da ayısını saat başı iki-üç yersen, bütün bir gün bir an bile doymuş hissetmezsin.

Şehirlerarası otobüs iki saatte bir mola verirse ne uyuduğundan bir şey anlarsın ne de yoldan.

En sevdiğin film televizyonda yayınlanır. Her yirmi dakikaya bir reklam kuşağı koyarlar.

Sinemada izleyince hem ağlayıp hem güldüğüm, tadına doyamadığım film bu muydu, der insan.

En güzel şeyler bile parçalanınca kaybediyor tadından demek ki. Ben de bu sırda erince "Daha dün martı, nisan yeni gelecekti hangi ara mayıs ortası oluverdi?" hezeyanlarını biraz dindi.

Çünkü yaşamak adına parçalıyordum hayatı. Hep takvimde işaretli bir sonraki önemli günü beklerken kaybediyordum aradaki zamanı.

İş seyahati bir bitsin, hele bir misafirler gelsin, su doğum günü bir geçsin, maaşlar yatsın derken arada nice salılar perşembeler, ayın 12'leri 27'leri hiç farkına varmadan, lafı bile olmadan geçip gittiler.

"Hiç unutmam 29 Nisan 1987 idi..." diye söze başlayan insanlara özenirdim hep. Şimdi fark ediyorum belki de onların farkı hafızaları değil aradaki sair günleri de kaçırmamalarıydı.

Bir şey beklerken zaman hızla aksın istiyorduk ama akan zaman ömrümüzden verdiğimiz fiyeydi.

Zaman, büyüklüğü ile sonsuzluğa kadar uzanır; küçüklüğü ile sonsuz parçaları bölünebilir, diyor Voltaire.

Ben büyüklüğüne sığınmak istiyordum. Sonsuz parçaların hepsinin tadına bakmak istiyordum.

Yapmak zorunda olduğum şeylerden vazgeçmem mümkün değildi ben de beklemekten vazgeçtim.

Zaman ayarlı bir bomba gibi yaşama gerginliğinden kurtuldum bir nebze. Ben neredeseym oradaydı zaman, nasıl istersem öyle akacaktı. Misafiri beklerken fırında pişen yemek süresini, misafirliğin keyfinden düşmedim. Bir yandan yeşillikleri yıkarken, güzel bir müzik açtım radyodan.

Çok önemli, çok hayatı toplanlılar vardı, sadece onu düşündünce daha iyi geçmeyecek olan.

O kapıdan içeri ömrümüzde günlerdir taşıdığım stres ile girmek de mümkündür, sunum hazırlarken üşenmeyip

bilgisayarı manzaralı cama taşımış, karanfil bir çay

demlemiş olmanın yüzüme yansıyan geniş gülümsemesi ile girmek de

Bir tatil, an için uzaktı ama o an ayaklarını uzatıp,

yeşilleriği mi tuza banarken, sevdiğim bir filmi izlemek de

tatil rahatlığından çok uzak değildi.

Fransız yazar La Bruyère diyor ki: Zamanlarını en kötü şekilde kullananlar, en

çok zamanın kusatılığında şikâyet ederler.

Beni diyormuş meğer, iki olay

arasındaki günü geceyi "beklemek" denen illete kurban edip, gelen geçen aylara şaşan beni.

Evet gündem akıp gidiyordu, televizyon yalan söylüyor, sosyal medya ise hiç susmuyordu. Yetişmeye çalışınca nasıl olduğu anlaşılacak şekilde su balonu gibi patlayıp yok oluyordu saatler.

Oysa gözlerimi dinlendirmek için saman renkli bir kitabın sayfalarına, ruhuma rahatlatmak için o kitap bitene kadar gerekirse sabahlamaya ihtiyacım vardı.

Ve hiçbir şeye yetmeyen iki saat, hepi topu 120 dakika bazen bir kitabı soluksuz bitirmek için ne kadar çoktu!

"Ne olacağımız belli değil" geçiciliğine ben de dahilim uzanmış kitabımı okurken, şu an bir konşimento teslim alan kaptan da, ödev yetiştiren çocuk da, emekliliğe dört ayı kalan memur da.

Bu geçicilik hissi her şeyi ertelemeye bir sebep değil ki?

Sonu gelmeyecek, sonu geldiğinde o kadar çok şey yapılması gerekecek ki belki de kimselerin vakti olmayacak kiraz mevsimini fark etmeye.

Ne olacağımız belli değil diye aşktan vazgeçen gördüm, aşktan daha çok "ne olacağı belli olmayan" var mı ki?

Bir savaştan kaçan herkesin özlemle andığı günleri ve değerini bilmediğini hayırlı andığı anları vardır. Bu anları akılcı davranışlarda geç kalmak ve kaçınılmaz olanı beklerken olası iyi günleri de kaçırmaktan oluşur.

Dünyada bunca acı varken gülebilmeyi ayyıp sandık. Kimse için çaba göstermeden ayıptır oysa. Dünyada acı hep vardır, hep de olacak.

Önemli olan kaç acıya kısmen de olsa merhem olabildiğini. Davaların sonucunu geceleri gizlice doktuğümüz göz yaşları değiştirmeyecekti, ses olmak, filen destek olmak gerek. Duruşma sona erdiğinde de içeridekilerin yapmadığını ne varsa onu yaşayamalıydık, içerideki olmadan önce bunlar belki de hepimiz için uzatılmalıydı.

Bir illet gibi sarıyorsa geçicilik hissi, cebimizdeki zamanı çıkartmadan çalıyor. Üçup giden zamanın paniği sardığında bizi, tahammülümüz iyice azalıyor. Mutlu olma kaslarımız, yaşadığımız farkında olma reflekslerimiz yaşıyor. En son ne zaman içten güldüğünü düşünür mü bir insan? Düşünüyoruz.

Düşündükçe mutlu gördüklerimizden, bizi döngüde beklerken dışından kaçmış seyahat edeneden, ağzının tizi bilenden, o an dans edesi gelenden nefret etmeye başlıyoruz.

Diz döverecek giden geri gelmiyor, içinde yapmadığın devrim dışarı yansıyor.

Ne diyor Sevgi Soysal: İnsanları sevmemeye başladı mı insan, insan gibi yaşamayı da sevmemeye başlıyor, insan gibi çalışmayı, kazanmayı, yemeyi, içmeyi, sevimliyi, ölmeyi.

O noktaya gelirse, şimdi hayalini kurduğumuz güneşli günler uzak bir ihtimal olacak.

Rüzgâr bizden yana dönse bile, bir zaferi paylaşmayı ve bundan mutlu olmayı unutmus olacağız.

Zaman endişenin peşinde takıldı gidiyor.

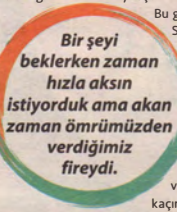
Dante gibi ortasındayım ömrümün.

Der ki Dante:

Zamanın kaybolduğunu bilenler, en çok acı çekenlerdir.

Bir de bu acıya gerek yok. Tutuyorum kulağında zamanı, bu satırları yazarken bir kuş ötüyor camda. Saçlarını havalandıran ılık bir rüzgâr esiyor. "Bu havaları çok severim" diyorum kendime, "bu havalarda yazı yazabilmeyi daha çok." Bir dakika bile rüzgârın tadına bakmak için uzun bir zaman, uzuyor zaman.

Seviyorum insanları hâlâ, insan gibi yaşayabilmek umuduyla.

İRFAN DEĞİRMENCİ

Luvu Luvu
Luvu

Pasajın içindeki küçük atölyesinde demir doğrama işi yapıyordu Ayhan Usta bir başına. O sırada pasajın içinde bir gürlütlü koptu, herkes telefoncuyla gelen ünlü dizi oyuncusu Burak Mansur'u görmeye koştu. Ayhan Usta da heyecanla telefoncuyla yöneldi.

Yozgatlıydı Ayhan Kaplan. Ailesi 1987'de Yozgat'tan Ankara'ya göç etmişti. Kaplan ailesinin üç erkek çocuğunun en küçüğü Ayhan, Ankara'ya taşındıklarında 20 yaşındaydı. Yozgat'tayken televizyonda izleyip hayran kaldığı Komedî Dans Üçlüsü'nünkine benzer bir play-back şovu yapabilmek için arkadaşlarıyla bir grup kurmuşlardı. Bir keresinde de Yozgat'a turneye gelen Nokta ile Virgöl'ü izleyebilmek için evden kaçmıştı da babasından fena azar işitmişti. Ayhan'ın askerliğinin ardından göç edip geldikleri Ankara'da baba mesleğini, demir doğramacılığını sürdürdü Kaplan kardeşler. Evin en küçük çocuğu Ayhan, abilerine oyuncu olmak istediğini söylediğinde evde kıyamet kopmuştu. En büyük abisi tarafından hırpalanınca istemeye istemeye atölyeye gidip gelmeye başlamıştı.

Bir gün pasajdan kaçıp Gençlik Parkı'ndaki gazinolardan birine gitti Yozgatlı Ayhan. Neredeyse bütün gün kapıda bekledikten sonra gazinonun sahibisiyle görüşmeyi başardı ve o yaz gazinoda Nokta ile Virgöl şovun bir benzerini yapmak üzere el sıkıştı. Tek sorun bir Virgöl'ünün olmamasıydı. Ankara'da virgölünü hiç bulamadı Ayhan. Üstelik gazino sahnesine çıkmayı planladığını öğrenen abilerinin zoruyla hemen o yaz Yozgatlı bir tanıdığın kızıyla baş göz edildi. Ayhan, Zeliha'ya zamanla alıştı. Karı, kocanın

en başta yaptıkları anlaşmaya her iki taraf da yıllar boyunca sadık kaldı. Zeliha, Ayhan'dan tiyatro sevdasını tamamen toprağa gömmesini istemiş Ayhan da buna karşılık eşinden tekstil atölyesinde çalışmayı bırakmasını talep etmişti. Hiç çocukları olmadı ama anlaşmalarına ve birbirilerine sadık kaldılar Kaplanlar, ta ki Facebook hayatlarına girene kadar.

Abilerinin vefatının ardından baba yadigarı atölyenin tek sahibi olan Ayhan Kaplan, eşinden habersiz bir Facebook hesabı açmıştı, atölyedeki zamanının çoğunu bilgisayar başında geçirir olmuştur. Kendini oyuncu olarak tanıtan Ayhan, zaman içinde kendi kendine çektiği birkaç videosunu da Facebook'a yükledi. Önceden yazdığı skeçleri ayna karşısında prova ettikten sonra cep telefonu kamerasının önüne geçiyordu. Bunu yaparken de atölyenin kapısının sımsıkı kapalı olmasına dikkat ediyordu. Videoları kısa sürede yüzlerce kişi tarafından izlendi. Ayhan'a bir cesaret geldi, atölye için bankadan çektiği esnaf kredisizle profesyonel bir kamera aldı. "Adaletlin Bu mu Hâkim Bey?" adını verdiği kısa filminin çekimlerine ve çekimler yüzünden eve geç gitmeye başladı. Aslında cezaevinde görüş günü sahnesi için bir akrabasının görüşüne kamerayla gitmemiş olsaydı evde oturup onu bekleyen Zeliha'nın yine hiçbir şeyden haberi olmayacaktı ama içeride çekim yaparken yakalanmıştı işte. O yıl Zeliha'dan ayrıldı Ayhan ve devlet hastanesinin psikiyatri servisiyle tanıştı. Cördüğü tedavinin ardından hareketleri ağırlaşmış, sakince tabela yapar

hale gelmişti oyuncu Ayhan, Facebook hesabını da kapatmıştı.

O akşamüstü pasaja yolu düşen ünlü dizi oyuncusunu görmemiş olsa belki yine böyle davranmazdı ama o kaçıkça üzerine geldi sanki şov dünyası. Akşam saat altı gibiydi, pasaj esnafının tamamı pasajın girişindeki telefoncuyla şarj aleti sormaya giren ünlü dizi oyuncusunu tanımış ve tek tek fotoğraf çektiymişti. Bir an önce şarj cihazını alıp etrafını saran kalabalıktan kurtulmak isteyen ünlü yıldız, tam cihazın parasını verip arabasına doğru yönelmişti ki Ayhan'ın "Burak Bey, biz de çok filmlerde oynadık zamanında, gel atölyemde bir çayımı iç," diyeceği tuttu. Ünlü yıldız Burak Mansur, bütün şımarıklığıyla dönüp "Hep öyle olur babalık. Zaten memlekette herkes artist anasını satayım. Bir bitmediniz," deyiverdi. Hiçbir şey söyleyemedi, başını önüne eğdi ve atölyesine girip kapıyı içeriden kilitledi Ayhan Kaplan. Saatler sonra pasajın bekçisi, atölyenin ışığının açık olduğunu fark edip kapıyı tıklattı. Pasaj kapanmak üzereydi. Ayhan'ı dışarı çıkarken gören olmamıştı ve atölyeden de müzik sesi geliyordu. İçeride 80'li yılların ünlü grubu Modern Talking'ın Brother Louie şarkısı üst üste çalılıyordu. Bekçi kapının kilidini kırıp içeri girdiğinde saat dokuz geçmişti, çirliçirli vaziyette dans ederken bulunduğu Ayhan'ın üzerine kendi montunu giydirdi. Ayhan'ı hastaneye yetiştirdiklerindeyse saat çoktan ona gelmişti. Hastaneye gidene kadar ambulansla "luvi luvi luvi" demeye devam etti Ayhan.

O yaz gazinoda Nokta ile Virgöl şovun bir benzerini yapmak üzere el sıkıştı. Tek sorun bir Virgöl'ünün olmamasıydı.

Seni kendi celladına dönüştürdüler

UMAY UMAI

Senin delice bir şey yapacağını söylediler. Köprüden atlar ya da birini yaralar ya da yok eder, dediler. Tedavi görmem gerektiğini söylediler. Kafanda kocaman ur olduğunu ama iyi huylu olduğunu, bunun da idrak yeteneğini bozduğunu ima ettiler. Doğrusu herkesin yalancı olduğu yabancı bir şehirde senin deli olduğuna ikna olabildim. Yaptıkların, yapamadıkların senin suçundun. Senin aşağılık hastalığın. Muzdarip olduğun kaderin parçaları.

Ama beni görmeliydin. Usulca kalktım. Karşımda ne iş yaptığını pek de anlayamadığım kadına baktım. Adı Petra idi. Belki de değildi. Artık ben de tam olarak neyin ne olduğunu bilmiyordum. Gözbebeklerinin tam içine baktım. Senin asla ama asla birine zarar veremeyeceğini söyledim. İnsanı delirten hayattı. Onun masum olduğunu nereden çıkartıyorlar. Seni buna dönüştüren kimyasallar nedenseler... Kimsesizler... Onların uyardıklarında hatırladıkları rüyaları bile yok. O benim aşkı, asla kötü olamaz dedim.

Beyninde iyi huylu urlu, uğursuz aşkı. Yedi ceddini zehirleyip fosseptik çukurunda gömen, genleri katil sevgili. Herkes birgün gelecek çocuk olduğunu unutacak. Ben senin gözlerini unutmuyacağım. Bunu bil, son kalan parçaları bil. Sahip çıkmama gerek yok. Sadece bil. Seni kendi celladına dönüştürdüler. Susuz kalmışın diye kendi kanını içirdiler. O kadar masum olmadığını biliyoruz ama bunları sana yaptılar.

O binadan nasıl çıktığını bilmiyorum. Sırtıma siyah bi' gölge yapmış gibiydi. Düşünmek istemedikçe tetikleniyordu. Yıllardır senden haber alamayıp böyle bir ithamla karşılaşmak gömdüğüm duyguları yeniden açığa çıkardı. O mektubu asla açmayacaktım. Benim salaklığım, senin canılığın ortaya çıktı. Ya da tam tersi. Beynindeki olmayan ur ihtimali beni yol boyunca güldürdü. Aslında güldüğüm şaka gibi olan hayat. Hayatın taaaa... Hangi ülkede sürtüyorsun acaba? Hangi yalancı kadınların peşlerinde koşuyorsun? Bazı aşklar kötü edebiyat. Bence evet tam da bu kötü hayat gibi kötü aşk.

Sonra tramvaya bindim. Karaköy'de güneş batıyordu. Beni sorarsan, tabii zor ihtimal sorman, hiçbir şey istediğim gibi gitmedi. Ben de gitmişti yere kadar prensibe

alıştırdım büneyi. Ayrıca nereye kadar gidilebilir ki. Sen Karaköy'de güneşin doğuşunu severdin. Ben hep batışına yetişirdim. Uyumsuz olduğumuz ordan belliydi zaten.

Kendimi yeniden kahredemem. Arayıp uyarımayacağım seni. Olması gerekeler olsun. Bulsunlar seni. Dünya küçük. Eskiden bu kadar küçük değildi, saklanırdık. Kötülüklerden acılardan saklanabiliydik. İşlerine yarıyorsan seni anırlar. Cennetin cinnetini bilmek onlara gelmez. Evet sanırım böyle olur ve yine yırtarsın ... Ne güzel huzurumu kaçırdın gene. Böyle iyiydim ben.

*Dünya küçük.
Eskiden bu kadar
küçük değildi,
saklanırdık.
Kötülüklerden
acılardan
saklanabiliydik.*

Üstünden asırlar geçmiş. Acımasızca, hunharca geçmiş. İyi olmayı hatırlaman ezberini bozar mı? Benim kalbimi acıtıyor. İyi olduğumdaki halime bakınca gerçekte hiç iyi olmadığımı görüyorum. Nasıl bir kandırılmışlık anlatamam.

Bunlar son sözlerim. Artık nasıl bi' yoldaysan devam et. Dönecek yer yok burada. Hiçbir şey söylemedim senle ilgili. Yalancı, hırslı, düzenbaz olduğunu söylemedim. Zaten artık burada bunların özel anlamları kalmadı. Öldüğün tek bir kişiyi biliyorum. Aynadaki yüzü bana benzeyen. Öylece bırakıp gittiğin biri. Bu da kimseyi hiç mi hiç ilgilendirmez.

SERMIN YAŞAR

Söyle, bu Müjgan'ın derdi ne?

Müjgan Abla'ya çatlak diyorlar. Seven sevmeyen, bilen bilmeyen çatlak diyor. Çok gülüyor Müjgan Abla. Ağzından dışarıya taşan, havai fişek gibi patlayan, bütün dalgın bakışları ona çeviren, gri havayı dağıtan coşkulu bir kahkahası var. Yanındakiler sıkı bir espri patlatıp da Müjgan Abla ortaya bomba gibi bir kahkaha atınca, hafifçe omzuna vurup "Ayyy Müjgan yaaa, ne çatlaksın," diyorlar. Üstünü başını düzeltip göğüs dekoltesini kontrol ederek saçlarını savuruyor.

Düşünlerde çok oynuyor Müjgan Abla. Sırasını bekliyor. İnsanları izliyor, alkış tutuyor. Herkes oynayıp da kurtlarını döktükten sonra çıkıyor sahneye. Müzisyenlerin yanına gidip istediği şarkıları söylüyor, müzisyenler hay hay diyorlar baş hareketiyle. Yüksek topuklularını sahnenin ortasında çıkartıp kenara atıyor, yalın ayak oynuyor. Herkesin ağzı açık kalıyor, yerdeki kurtlar bile sağa sola kaçışıp Müjgan'a yer açıyorlar sanki. Genç kızlar kendilerinin de bir Müjgan olduğunu, böyle kıvrıldığını, herkesin onu izlediğini hayal ediyor, olmayacağını bile bile. En olmadı diye düşünüyorlar, benim düşünümde de böyle oynar Müjgan Abla, benim düşünümde de neşe katar böyle. Kendilerini gelinlikle bir kenarda Müjgan'ı alkışlarken hayal ediyorlar, damat yok ortada. Olsun. Müjgan olsun da, damat nasılsa olur. Erkekler Müjgan'a kaçamak bakışlar atıyor, kadınlar eşlerinin kollarına çimdik atıyor. Müjgan'ın umurunda değil, sallaya sallaya, kıvrır kıvrır oynuyor ortada. Zil de almış kendine. Sütyninin içinden zil çıkartıp, oyuna ara vermeden takıyor parmaklarına. Koca çimdikleken kadınlar birbirlerine Müjgan'ı gösterip dışlarını skıyor, kaşlarını çatıp çatlak diyorlar.

Düğünlerin ertesi gün babaanneme geliyor Müjgan, "Çok nazır olmuştum, okuyuver beni," diyor. Babaannem dudaklarının arasından belli belirsiz nefeslerle, gözünü uzaklara dikip yalandan esneyerek "Bana fenalık geçti, nasıl durdun akşamdan beri," diyerek, başıra başıra esneyerek okuyor Müjgan'ı. "Çıksın gitsin dağlara taşlara, kuru kuru ağaçlara," diyor, Müjgan'ın suratına tükürüyor, "Kalk Müjgan uzaklara bak, çıksın gitsin nazarın," diyor. Müjgan pencereden bakıp nazarını gönderecek bir hedef aranırken, babaannem tespihini çekerek bir duayı tekrar eder gibi, "Ah kim bilir ne derdin var?" diyor. Kim bilir ne derdin var Müjgan?

Bunu Müjgan'ın baş yastığına sormak lazım. Yıllardır her gece dalga dalga saçlarını kılıf gibi üstüne serip, yıldızları izler gibi tavani izlediği, gözyaşlarını üzerine aktırdığı, acıdan dışırla ısırdığı, öfkeden yumrukladı belki, sevgilisine sarılır gibi sandığı bazen, soğuk tarafını başının ateşini dindirsin diye ters yüz ettiği yastığına soralım. Diyelim "Müjgan'ın bu halleri niye böyle?"

Gidelim çakmağın soralım Müjgan'ın. Çak gece evi ateşe vereyim diye düşündüğü, öleyim diye üstü sigaralar tütürdüğü, soğuk ve sessiz gecelerde içinin yangınına söndürmek için bahçede titreyerek oturduğunda yerlere düşürdüğü çakmağın soralım? Diyelim "Söyle, bu Müjgan'ın derdi ne?"

Gidelim, tek katlı evinin pencere pervazına soralım. Hani çiçekler dizerdi yan yana, her gün damla damla sular, Aykut Abi'nin

"Müjgan Abla'ya çatlak diyorlar. Müjgan çatlak değil, Müjgan'ı fena kırmışlar..."

geçişini beklerdi. Geceleri Aykut'la buluşmak için aynı pencereden kaçır, aynı pencereden girerdi. Telefonla konuşurken pencereden bakardı hani. O geçerken yüzünde güller, yanaklarında çiçekler açardı. On yılını böyle geçirmişti hani, evdekilere çaktırmadan... Ha bugün gelirler istemeye, hayarın diyerek ve her gün aynı heyecanla Aykut'u bekleyerek. Aykut'un bir başkasıyla nişanlandığını bilmeyerek hani. Hani Müjgan pencereden bakıyordu bir sabah, kasımpatılarını suluyordu öyle itinayla. "Duydun mu," demişti komşusu usulca, "Aykut nişanlanmış dün akşam, iyiydiniz be Müjgan, hiç demedin ayrıldığınızı..." Hani kalbi yerinden çıkıp nefesi kesildiğinde o an, hani gözyaşlarıyla sulamaya başladığında bundan sonra kasımpatıları... Oradaydı hep pencerenin pervazı. Ona soralım, diyelim "Müjgan neden böyle çatlak?"

Hiç tanımadığı biriyle evlendi geçen ay Müjgan Abla. Almanya'dan bir akrabaları aracı olmuş. Nikahı, işlemleri, pasaportu falan apar halledip çekip gitti düğün falan istemedi. "Çiçeklerimi sana vereyim," dedi, giderken. Hepsini tek tek taşıdı, vedalaştı çiçekleriyle. Güneş sevenleri güneşe, gölge sevenleri gölgeye koydu. Sularını nasıl vereceğini anlattı, dinledim. Sakıslardan birini yere düşürdü yerleştiren, çiçek sakısından özü dileyen bir kadın da gördü bu gözler. Her gün tarif ettiği gibi suluyorum akşamüstü çiçekleri. Dün gece ayagım ıslandı evde yürürken. Yaş yere basmışım. Çiçeklerden biri su akıtımsı. Hangisi diye baktım. Müjgan'ın düşürdüğü sakı. Kasımpatı sakısı... Su sızdırıyor. Ona bakıp bakıp sordüğümüz sorunun cevabı akmış sakıdan... Yerde görünmez kelimelerle bir iz bırakmış. "Müjgan Abla'ya çatlak diyorlar. Müjgan çatlak değil, Müjgan'ı fena kırmışlar..."

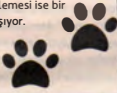

KÜÇÜK İSKENDER

Tek başına Safari

Köpekler Has Nüfus Müdürlüğü

İrçki, milliyetçi, cinsiyetçi her sözü, yakıştırmayı şiddetle reddettim; arada kullandıysam da mutlaka ironik bir hesap peşine düşmüşümdür aklıma. Bu tür hitapların altında yatan zihniyetlerin analizini uzmanlar uzun uzun yaptılar-konu kapandı bile bilimsel olarak. Bir de farkına varmadan ağzımızdan çıkanlar var ki işte onlar epey önemli. Örneklersem, aklıma takılan bir köpek adı: Arap. Sadecerengi siyah veya siyahla yakın diye bir güzel havvana koskoca bir ırkın adını vermek hoş değil. Evet, fotoğrafçılık diliyle negatif resimden, o koyuluktan hareket edilse bile sonuçta dilendirdiğiniz sözçük milyonları temsil ediyor. Turkey/Hindi ikilemesi ise bir marka değeri taşıyor.

Beyoğlu'nun Kirli, Güzel Kedileri

Başrollerde hep birileri vardır; yere, göğe düşen gölgeleri yüzünden kimi isimler ise karanlıkta kalır. Bundan yararlanmaz onlar-sessizce geçip gitmeyi, giderken bir kere durup şöyle bir arklarına bakmayı da ihmal etmezler. O 'son bakış' büyük anımlar da tatmaz sanılan aksine; yıllarca nerede durduklarını unutmamak, adreslerini kendi akıllarına kazımak için bakarlar. Figürasyon için toplanmış kedilerden asla değildirler. Beyoğlu veya muadili semtlerin mihenk taşlarıdır onlar, gidişleriyle taş taş üstünde kalmaz. Harley Ahmet, Apaçi Suat, Freddy İbo mesela. Hikâyelerini bitirip öyle

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantev.org>

Kuş, Bok ve Diğerleri

Çok eski ve bilindik bir hikâyedir: Kar fırtınası altında aşk arazide, bir köyden bir köye yürüyen adam karın üzerinde donmak üzere olan bir kuş görür. Alır, koyuna, koltukaltına sokar hayvanı. Bir süre giderler. Derken bir vahşi hayvan dışkı ile karşılaşır adam. Hâlâ titreyen kuşa bakar. Şöyle düşünür: Dışkı sıcak, daha kolay çözülür kuş. Kuşu çıkarır, boka sokar. Hikâyemizden uzaklaşır, gider. Gıgıde çözülen kuş, neşelerin ve ötmeye başlar. Sesi duyan başka bir hayvan da hızla gelir, kuşu kapar. Bu hikâyeden alınacak üç ders vardır. Birincisi, sizi boka batıran herkes düşmanınız değildir. İkincisi, sizi boka çıkartan herkes dostunuz değildir. Üçüncüsü ve en önemli, boğazına kadar boka batmışken şarkı söylemenin hiçbir manası yoktur.

Sevgili Ayarları

Bana istediğin soruları sorabilirsin ama istediğin yanıtları duyamazsın. İstediğin sorular şekillenmiş sorunların sonucudur mutlaka ama istediğin yanıtlar şekillendireceğin sonuçların yaratacağı sorunlar için malzeme sadece. Her aşkta 'tuzak' kurabilirsin, gayet anlaşılır bir şey - avuncunun içine almakla ilgili; her aşkta kapan kurmak ise öldürme, yok etme üzerine plan. Av sezonu açılır açılmaz aşık olmaktan semzeliydim başıma gelecekleri. Küçük ölçekli bir Arınma Gecesi senaryosu bu. Ben bu filmde oynamam.

Ağaç ile Ben

Bir ağacın çıplak resmini çektim gizlice; en mahrem yapraklarına bakarken en ayıp fotosenteze rast geldim. En tahrik edici meyvelerini, içine aldığı kuşları, içine sakladığı yuzgârı, içinde büyüyen oksijen moleküllerini hepsini gördüm. Dallarının içi çamaşırlarını yıkadım baharın ilk saatlerinde, yumdum gözlerimi ve ağaca geldim. Evet, o ağaca aşışım bir süredir. Öpmek için dudaklarını aradım durdum, köküne dek indim heyecanlı -ne çok dudağı varmış meğer- inanın, hepsini gördüm.

Otel Hovarda

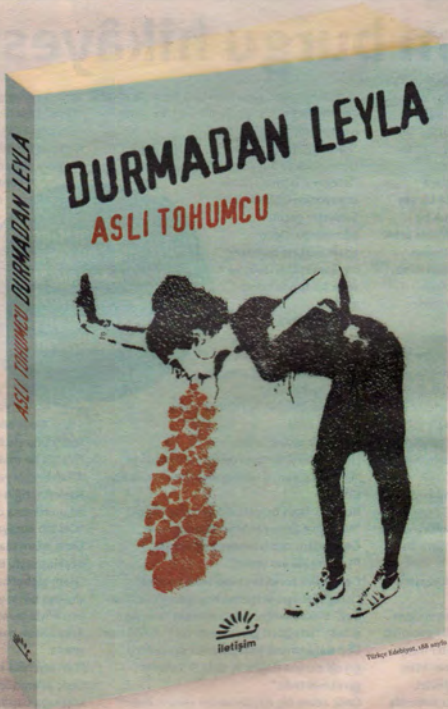
Gençken kâh çapkınlık amacıyla kâh alkolü olduğumdan aile evine gitmez, geceleri eşten dosttan topla toplayıp salaş otellerde kalırdım kimi zaman. O nedenle otel benim için sığınma, saklanma, deşarj ve hayat kabiliyeti meselesidir. Öyle rütbeli, bilmem kaç yıldızlı otellerin dilinden hiç anlamam. Ama olmuyor işte, etkinlik amacıyla bir yere çağırıldığınızda 'bu' otellere yerleştiriyorlar sizi. Girişinizi yapıyor, odanıza çıkmak için tam asansöre yönlendiğinizde elinizden valizinizi kapıyor biri ve yukarı kadar eşlik ediyor. Bundan sonra 'bahış' giriyor devreye - beceremediğim, ölçüp tartmadığım bir alan o. Ne kadar verimli? Parmak uçlarımda tutup uzağıttığım miktar az mı, çok mu? Kısır hizmet çünkü. Meyhanede ödenene benzemiyor. Resepsiyona göre valizim müşteri tehlikeli, bana göre valizin kendisi hovarda. Dert içindeyim üzerime

Yarım kafiyeli, hafif terbiyesiz ve kırık bir fars

Durmadan Leyla, yarım kafiyeli, hafif terbiyesiz ve kırık bir fars.
İsmi lazım değil bir dışının seyrü sefer zamanları. Sarmaş salaş uyuyan
ve uyanan kakhaha...

Aslı Tohumcu, yol üstündeki erkek sürülerini, ahlâkın hımhımlarını
tuhaf bir rüyayı anlatır gibi anlatıyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

GÖKHAN HORZUM

Bir kilim burgu hikâyesi

Genç adam, gecenin oldukça geç bir saati olmasına aldırmadan bankamatikğin önünde durdu. O kadar yorgundu ki hırslıdan uğursuzdan korkmaya bile mecali yoktu. Bir an önce taksi parası verecek kadar para çekmek ve evine gitmekten başka bir şey düşünmüyordu. 2067 yılının soğuk bir sonbahar akşamıydı yaşanan. Taksiiler artık şoförsüzdü. Elbette Türkler tarafından icat edilmemişlerdi. Fakat yazılımın içine konan bir yama sayesinde hâlâ "Kısa mesafe o, yürürsün," diyerek müşteri reddedebiliyorlardı. Genç adam bunları düşünerek kartını makineye sokmuştu. Makineden gelen hem seksî hem anaç kadın sesiyle kendisine geldi. "Hem global hem yerel bankanız Ey-Bi-Si-Di'ye hoş geldiniz Gökhan Bey. Lütfen dört haneli şifrenizi aklınızdan geçiriniz." Genç adam bir an durdu, o kadar yorgundu ki şifresini hatırlayamıyordu. İçinden bir sürü olası şifre geçirmeye başladı. "8933, 3922, 1212, 5794... hayyımına koyim! Neydi bu şifre ya!" Bankamatikğin ses tonu minibüs şoförü ve tribünde mak şeyreden adam karışımı bir sese dönüverdi anında. "Yalnız küfürlü düşünmeyelim arkadaşım! Burda aile var!" Genç adam hemen özür diledi. Çok yorgun olduğunu söyledi, o yüzden o küfür geçmiştî aklından. Normalde sık küfreden bir insan olmadığını anlatıyordu ki bankamatikten gelen ses sözünü kesti. Şimdi de devlet dairesinde çalışan suratsız memur tonunda konuşuyordu.

"Arkadaşım ben sana hayat hikâyemi mi anlat dedim, hadî işimiz gücümüz var! Ne kadar istiyorsun?" "Pardon," dedi genç adam. "İki yüz yeterli." Hemen seksî tonuyla cevap verdi makine. "İsteğinizi derhal işleme koyuyorum Gökhan Bey." Saniiyeler geçmek bilmiyordu. Genç adam saatine bakarken bankamatikten şirin ve seksî bir tonda cevap geldi. "Size yardımcı olamayacağım için çok üzgünüm. Fakat minicik bir sorunuz var, o kadar çekemiyorsunuz." Genç adamın hiç uğraşacak hali yoktu.

"Peki yüz olsun," dedi. Hemen seksî tonuyla cevap verdi makine. "İsteğinizi derhal işleme koyuyorum Gökhan Bey." Bu sefer fazla bekletmeden cevabı verdi. "Maalesef gene yardımcı olamıyorum." Genç adam sinirlenmeye başlamıştı. "Tamam elleri yer yeter." Gene seksî tonuyla cevap verdi makine. "İsteğinizi derhal işleme koyuyorum Gökhan Bey." Birkaç saniye sonra aynı ses tonuyla ekledi, "İsteğinizi gerçekleştireceğim Gökhan Bey. Bankamızın yeni güvenlik prosedürü gereği ekrana doğru üç defa üflemeniz gerekmektedir." Genç adam hiç düşünmeden ekrana doğru üç defa üfledi. Geri çekilrken bankamatikğin

seksî kadın sesini duydu. "Ohhh taşaklarım serinledi." Sonra da kâhkahalarla gülmeye başladı. Genç adam müthiş bozulmuştu. Hesabında hiç para olmadığını, daha birkaç saat önce kardeşinin bütün parayı çektiğini o anda hatırladı. Bankamatik kartını geri verirken hâlâ söyleniyordu. "Ulan adam olan adam önce bakiyesine bakal! Sen kim iki yüz çekmek kim, kılkuyruk!" Genç adam gece vakti makineyle makine olmamak için uzaklaşırken bankamatik arkasından bağınyordu. "Yürüüüü! Anca gidersin!"

Genç adam yeterli kadar uzaklaştıktan sonra öfkeyle bağırdı. "Ne pis bir makineymişsin be kardeşim! Allah cezası versin ya!" Bankamatikğin sesi biraz sonra onu dövecek adam tonuna döndü, "Gel lan buraya!" dedi sertçe. Genç adam olay mahallinden koşarak uzaklaşmıştı. Bir yandan da söyleniyordu. "Hem global hem yerel bankaymı! Ağzına sıcaym böyle yerel bankanın! İstemiyorum ben böyle yerel banka!" Arkasından bankamatikğin gür sesi geldi o sırada. "Lan sen hâlâ konuşuyor musun!" Genç adam topukları götüne vurarak koşmaya başladı, gecenin karanlığında kayboldu.

Yazılımın içine konan bir yama sayesinde hâlâ "Kısa mesafe o, yürürsün," diyerek müşteri reddedebiliyorlardı.

(1999) Scaryo Jim Uls, Yönetmen David Fincher, Döviz Kulübü Chuck Palomaki

HER GÜN İŞE GİDİYORSUN.
AKŞAMLARI
ERKEN UYUYORSUN.
VE BUNUN KARŞILIĞINDA
ALDIĞIN TEK SEV
KOLTUK TAKIMI.
GERÇEKTEN
ACINASI
BİR DURUMDASIN...

ANCAK
HER SEVİNİ
KAYBETTİKTEN
SONRA
GERÇEKTEN
ÖZGÜR
OLABİLİRSİN.

"GERİ DÖNÜSTÜRME, SÜRAT LİMİTLERİ,
HEPSİ PALAVRA," DEDİ TYLER.
"ÖLÜM DÖŞEĞİNDE SİGARAYI
BIRAKMAYA BENZİYOR BUNLAR."

BİR ZAMANLAR SAHİP OLDUĞUN SEVLER
GÜN GEİR SENİN SAHİBİN OLUR.

İNSAN SEVDİKLERİNİ ÖLDÜRÜR DİVE BİR SÖZ VARDIR YA;
ASLINDA İNSANI ÖLDÜREN DE HEP SEVDİĞİDİR.

HEPİNİZ HEBA OLUYORUZ. LANET OLSUN, BÜTÜN BİR NESİL BENZİN POMPALIVOR, GARSONLUK YAPIYOR,
YA DA BEVAZ YAKALI KÖLE OLMUŞ. REKLAMLAR YÜZÜNDEN ARABA VE KİVAFET PEŞİNDE.
NEFRET ETTİĞİNİZ İŞLERDE ÇALIŞIYOR,
GEREKSSİZ SEVLER ALIVORUZ. BİZLER TARİHİN ORTANCA ÇOCUKLARINIZ. BİR AMACIMIZ YA DA YERİMİZ YOK.
NE BÜYÜK SAVAŞI YAŞADIK, NE DE BÜYÜK BUHRANI. BİZİM SAVAŞIMIZ RUHANI BİR SAVAŞ.

EN BÜYÜK BUHRANIMIZ HAYATLARIMIZ.
TELEVİZYONLA BÜYÜYÜKEN MİLYONER,
FİLM YILDIZI YA DA ROCK YILDIZI
OLACAĞIMIZA İNANDIK,
AMA OLMAYACAĞIZ.
BUNU YAVAŞ YAVAŞ ÖĞRENİYORUZ
VE BU YÜZDEN
ÇOK KIZGINIZ.

BENİ
HAYATIMIN ÇOK TUHAF
BİR DÖNEMİNDE
TANIDIN... TYLER DURDUN

Pioneer Osman

ÖNDER ABAY

Doksanı yıllarda çıraklık yapmış birçok gencin hayali Şahin marka bir araç alıp onu modifiye etmek, en sağlam ses sistemi ile donatıp mahallede tur atmaktı. Bu kadar çok araba markasının olmadığı zamanlarda arabanın kıymeti daha çok bilinirdi. Bu hayali kuranların birçoğu Osman abiyi tanır, ona ses tesisatı yaptırmak için sıraya girerdi. Osman abi, piyasada Pioneer Osman olarak tanınır. Onun tesisatını döşediği araçlar üç sokak öteden duyulurdu. Meslek hayatına otuz sene önce Bakırköy'de başlayan Pioneer Osman, şimdilerde Fikirtepe'de boş bir binanın bodrum katında devam ediyor. Teyplere tutkuluyla bağlı olan, her model teyp modelinin vidasının yerini bile ezbere bilen bu efsaneyi, bodrum katında bulup konuştuk.

"Otuz sene önce Bakırköy'de çırak olarak girdim bir radyo tamircisinin yanına. O dönem televizyonlar yeni yeni yaygınlaşıyor her evde bulunmuyordu. O yüzden radyo oldukça yaygındı. Her evde ve işyerinde en az bir radyo mevcuttu. Ülkede olan biten ne varsa radyodan takip edilir, özellikle haber saatlerinde sokaklarda kimse olmaz, radyonun başında toplarlardı. Radyonun bu kadar önem taşıdığı bir dönemde radyo tamirciliği de gözde bir meslekti. Bize günde ona yakın radyo gelirdi o zamanlar. Ustam biraz titiz adamdı, halkın dilince televizyon insanları kanser ediyor, diye bir dedikodu dolaştığı için ustam televizyon işine hiç girmemi. Doksanlarda radyo tamircileri televizyon tamirciliği yapmaya başlayınca ben de oto teyp işine girdim. Bakırköy'den Okmeydanı'na taşınıp orada küçük bir dükkan açtım. Doksanlı yılların ortasında otomobil ve ses sistemi gençler arasında tutkulu bir işe dönüştü. Bende de araçlara ses tesisatı yapmaya başladıkça Pioneer tutkusuna başladım. Her markanın kendine özgü bir güzelliği var ama bu marka hep daha çok ilgimi çekmiştir. O dönem her arabanın teybi olmazdı. Teypli satılanlar daha

pahalı olduğu için insanlar araçlarına ses tesisatını sonradan döşetirlerdi. Arabalara ulaşmak ulaşmak bu kadar kolay olmadığı için değerleri şimdikinden çok daha fazlaydı. Tabii özellikle Doğan ve Şahin gibi arabaların yeri çok ayırdır. Doksanlarda genç olmuş insanlar benim ne demek istediğimi çok daha iyi anlar. Ben bazı arabalara öyle güçlü tesisatlar yaptım ki inanın bin kişilik düğüne götürsen kimse bir araçtan bu kadar ses çıktığını inanamazdı."

Okmeydanı'ndakini kapattıktan sonra Üsküdar'a dükkan açan Pioneer Osman, Parkinson hastalığına yakalanır. Elleri titremeye başladıktan sonra çalışma kabiliyeti de azalır. Sonra kentsel dönüşümle alınan Fikirtepe Mahallesi'nde boşaltılmış, yıkımı bekleyen bir binanın bodrum katına taşınır. Yanında satmaya kıyamadığı onlarca teybini, radyosunu ve amfisini de getirir. Fikirtepe'ye geldikten sonra tutkulu olduğu teypleri toplamayı tamir etmeye başlar.

"Buraya taşınalı yaklaşık dört sene oluyor. Burada satmaktan çok bozuk cihazları toplayıp satıyorum. Gördüğün ürünlerin

“ İnsanlar sevmedikleri işleri yaptıkları için mutsuz. Severek yapılan her iş insana huzur veriyor. Ben insanları iyi hissettiren müzik cihazlarını tamir ediyorum. Bu da beni mutlu ediyor. ”

çoğu satılık değil. Satmaya kıyamıyorum. Bu artık bende işten çok tutkuya dönüştü. Ellerim titrediği için bir cihazı tamir etmem öncesine göre çok daha fazla zaman alıyor. Bunlar çok hassas cihazlar her vidasının bir önemi var. O yüzden bir saat tamir eder gibi ince ince uğraşmak gerekiyor üzerinde. Bu kadar zaman harcıyıp tamir ettiğim cihazı satmak da çok içimden gelmiyor. O yüzden burada hepsini toplayıp biriktiriyorum. Bunlara bakmak bile beni rahatlatıyor. Ben insanları iyi hissettiren müzik cihazlarını tamir ediyorum. Bu da beni mutlu ediyor. Dünyaya bir daha gelsem yine bu işi yapmaktan isterim. İnsanlar sevmedikleri işleri yaptıkları için mutsuzlar. Severek yapılan her iş insana huzur veriyor."

Amma kafamız karışmasın, tek başına olmak, yalnızlık değildir.

Tek başınlık güzel yerdirdir. Girişi güzel, sessizliği misafirperverdir. Tek başına olmayı becerebilen biri, yalnız kalmaz hiçbir zaman.

Öyleyse yalnızlık nedir?

Yalnızlık, sırtının, elinin uzanmadığı bir noktasının kaşınmasıdır. Budur yalnızlık. Ne bir eksik, ne bir fazla.

Karanlıktan, geceden, insanlardan ve hayaletlerden korkanlar için güçlü bir testtir yalnızlık. Korkularından büyük bir insan olman gerektiğini sana öğretir.

Hesap kitap yapmadan sevdiğin birileri varsa, zorlu bir deneyimdir. Artısını, eksisini saymadan evvel yan yana olmayı başarmın gerektiğini sana öğretir.

Kendine yetememenin verdiği eksiklikler yalnızlık. Kendine tahammülün ne kadar düşüğe dünyaya tahammülünün o kadar düşük olacağını sana öğretir.

En büyük şerefsizlerin de hiç korkmadan tırmandıkları bir zirvedir yalnızlık. Her şeyden çok kendini sevenlerin saraydır. Mermerden, soğuk ve ihtisamlıdır... Ama saray da olsa, altı üstü bir binadır. İçinde uyuyup uyanan, koşturup duran yoksa, yıpranır ve yaşlanır.

Yalnızlık nedir biliyor musun?

Kendine, küçük şeylere, sevgiye, kaybetmeye, korkuya tahammülü olmayan insanların, biraz ötede üçüncü dünya savaşını başlatmasıdır. Hayatın akışını yönetmeye çalışırken başka bir şey düşünemez hale gelmektir. Sabah uyanığında yanında yatanı öpmemektir, aşık olmamaktır, kahve kokusuna güvenmemektir.

"Gitmesi gereken her şey ve herkes, kendiliğinden gidecektir. Üzerimden bir gölge gibi geçecektir hayat, ilkbahar tekrar gelene kadar..." diyebiliyorsan doğru yoldasın. Kendini her şeye rağmen küçük şeylerin umuduna inanmaya zorluyorsan doğru yoldasın. Erguvanları merak ediyor ve sırtın kaşındığında destek alabiliyorsan doğru yoldasın. Yalnız insanlar hesap kitap peşinde savaşıp dururken, bunca çirkinliğe, güvensizliğe, korkuya ve düşmanlığa rağmen, "Tamam! Hayatım boyunca senin kokunla uyanmak istiyorum!" diyebilecek kadar açık oluyorsan doğru yoldasın.

Yalnızlık dünya için bir acizlik halidir. Umalım ki bir gün geçsin.

BAVULUMDA KELİMELER

NESLİHAN YELDAN

İstanbul'da yaşamak zor ama vazgeçilmez gibi.

Konservatuvar yıllarım oyunculuk hamurumu en iyi yoğuran dönemim.

Hayattaki en büyük şansım oğlum.

Tiyatroyla ilk tanıştığımda ne yapacağımı bilmez, kendi yolunu arayan bir çocuktum.

İlk sahneye çıktığım an karşımda dönemin en büyük ustaları vardı. Dizlerimin titremesi yıllarca geçmedi.

Ferhan Şensoy sayesinde tiyatroya başladım. İlk ustam, ilk öğretmenim.

Bir Demet Tiyatro benim için ikinci konservatuvar, adımı insanlara tanıtan dizi. İş ortamında aile nasıl olunur gösteren bir iş oldu. Yeri ayırdı ve asla doldurulamaz.

En sevdiğim karakter şu diyemem çünkü rollerimi sevmeyen oynayamam. Çocuklarımı ayırmak gibi bir şey olur. Sadece Arkadaşlar liyidir dizisindeki Candan karakterini daha fazla oynamayı çok isterdim, tadı damağımda kaldı. Müthiş dişi bir roldü.

Yıllar sonra işimi başarıyla yapmayı sürdürmek ve oğlumun da başarılarını görmek istiyorum.

Oğlumı iyi ki yapmışım.

Türkiye'de mizah sadece sosyal medya bile adı bilinmeyen, kesinlikle çok başarılı, zeki mizah yazarlarıyla dolu.

Dizi ve tiyatro arasında seçim yapamam. Biri sevgilim, diğeri kocam. İsim konusunda arsızım ve belli ki çapkınam.

Alkış sesi olmadan yaşayamam. Oyuncu, seyirci olmadan bir hiçtir.

Turneye çıkmak için en keyifli taraflarımdan biridir. Farklı şehirlere tiyatro götürmek, o insanları tanımak, mutlu etmek, yerel mutfağı denemek, otel hayatı, ekiple birlikte olmak paha biçilmez.

Kafamı yastığa her koyduğumda bugünün hesabını yapar, yarının güzel olmasını hayal ederim.

Bu günlerde en sık kullandığım kelime tatil.

Belki bir gün gerçek aşkı bulurum.

Tedavisiz hastalık: Kuşçuluk

ONUR TUNCAY

Edirnekapi'nın üç şeyi meşhurdur. Mezarlıkları, Kariye Müzesi ve kuş pazarı. Birincisine yalnızca mecbur kalanlar, ikincisine kültür-tarih meraklıları, üçüncüsüne ise müptelalar gider.

Ben metrobüsten Edirnekapi istasyonunda indikten sonra mezarlıkların arasında geçerek ve surlara doğru yöneliyorum. Niyetim kuş pazarını bulmak. Surların arasına açılmış kafeleri ve atölyeleri hızlıca geçip Altınay Spor Kulübü Tesisi'ne doğru yöneliyorum. Ayvansaray'a doğru ilerleyen bu yol pazar günleri daha bir şenleniyor çünkü mahalleye kuş pazarı kuruluyor. Ellerinde kafeslerle ve karton kutularla geçen adamlar sıklaştıkça pazara yaklaştığımı anlıyorum.

Altınay Spor Kulübü'ne ait halı sahaya ulaştığımda ortamın şenlikli olduğunu görüyorum. Güvercinciler, sakacılar, tavukçular, keklikçiler ve bilimum kanatlı hayvan tiryakisi sabahın erken saatlerinde burada toplanmış. Pazarda pazarlıklar tüm hızıyla devam ediyor.

Tellerle çevrili pazar alanına girmek için olanca şekimle ilerlerken esmer tenli bir beyefendi beni durduruyor. "Kuşlara bakmaya geldim," gibi laflar geveliyorum ağzımın içine doğru, "Bilet üç lira," diyor. Biletlerini alıp içeri giriyorum. Daha bismillah demeden bu mevzunun kendi çapında bir önemi olduğunu idrak ediyorum.

Pazar yeri pek geniş değil ama hıncahınç dolu. Kafesçiler, kuşçular, ilaççılar, malzemeciler, yemciler, portakal suyu satıcıları, simitçiler, kokoreççiler ve müşteriler toprak zeminde tozuta tozuta koşuşturuyor.

Bir satıcının yanına sokuluyorum, bana gözleri pörtlek bir güvercin çıkartıyor. "Japon Blue," diyor ve ekliyor, "Türkiye'de kimsede yokken bende vardı." Japon'un fiyatını soruyorum, iki bin lira civarı olduğunu söylüyor. Kuşa zarar vermeden yanından uzaklaşma ihtiyacı hissediyorum.

İhtiyar bir adam var ilerde. Yanına yaklaştığımda bir şeyleri merak ettiğimi seziyor. "Yetmiş iki yaşımdayım, 1965 senesinde beri kuş bakıyorum. Artık bacaklarım ağrıdığından torunum için geliyorum esnaşa," diyor. Torunu geliyor var yalnaza yanıma. Kafesinde dört tane kuş var. Bunlara birlikte on bir kuşu olduğunu söylüyor. Yüzy güliyor. Dêdesine aldırmiş

kuşları. Ha bu arada burada yalnızca güvercine kuş deniyor. Diğerlerine cinsine göre hitap ediliyor.

İhtiyar adam devam ediyor, "Benim olmayan kuşu seyretmekten zevk almam. Komşunun üç yüz kuşunu izleyeceğime kendi iki kuşumu uçururum daha iyi," diyor. Bu kuş işinin kriterlerini soruyorum ihtiyara, "Öyle bir şey yok," diyor. "Kimi güllü sever, kimi paçalı, kimi tepeli, kimi taklacı, kimi süti beyaz, kimi kırmızı... Müzik gibidir aynı. Ben sanat müziği seviyorum ama aha bu torunum olacak velet rep mep diye bir şeyler dinliyor," diyor ve güliyor. İhtiyar uzun hikâyeler anlatmaya meyillî ama polis, arabasını çektiği için olabildiğince seri adımlarla benden uzaklaşıyor.

Aşkın isimli bir kuş satıcısının yanına yaklaşıyorum. Aşkın Urfalı. Yedi kuşak kuşçu olan bir aileden yetişmiş. "Şimdi kuş aynı insan gibidir," diyerek başlıyor söze. "Bazısı kabadayı olur, kafesi darmadağın eder. Bazısı ise pislîge basmaktan çekinir, kibardır yani. Kiminin doğuştan boynu büküktür, kiminin de artistik tıynetinde vardır. Gösterir kendini kafeste," diyor. Kaç çeşit kuş olduğunu soruyorum ona, "Ohoo binlerce çeşit var, sen hangisine kapırırsan gönlünü," diyor.

Aşkın'a sevdiği kuş cinsini sorduğumda "Adana," yanıtını veriyor bize. Adana'nın özelliğini de şöyle anlatıyor, "Dikleme yükselir göğe doğru. Bulutlara karışır göremesiniz. Sonra aşağıda bir kuş görürsünüz de beş saniye içinde matkap gibi döne döne iner yere. Birden dalar yani, anlayamazsınız bile," diyor. Adana'yı anlatırken gözleri ışılıyor.

"Benim Mecidiyeköy'de çay ocağım var, bodrum katta. Ocaktan ilk kata kadar on yedi basamak var. Bir çay için bile on yedi basamak çıkıyorum yani. Ama akşam eve gelmeden kafese gidiyorum, kuşları izliyorum. Bütün yorgunluğumu alıyor doğrusu. Akşam on gibi hanım anıyor da öyle gidiyorum eve," diyor.

Aşkın bu işi çocuğuna da öğreteceğini söylüyor. "Gerekirse döve döve kuşçu yapacağım çocuğumu. Çünkü kuşu olan çocuk kafeste durur. Başka yere gitmez yani. Nerede olduğunu bilirsin. Millet çocuğundan nerede olduğunu bilmiyor. Koca İstanbul..." diyor.

Aşkın'ın üç yüz kadar kuş var. Fikirtepe'de oturuyor. Kuşlar bakamayacağı kadar çoğaldığında pazara çıkıp satıyor. İstanbul'daki kuşsuz geçen ilk günlerini ise şöyle anlatıyor. "İstanbul'a ilk geldiğimde kuş bakacak yerim yoktu. Pazara gelmek için pazar günlerini ipte çekiyordum. Çünkü bir kuşçunun kuşu eline alması gerekir. Dokunacaksın kuşa, koklayacaksın, hissedeceksin yani..." diyor. Bunları anlatırken bile elleri titriyor. Anlıyorum ki Aşkın bu işin müptelası. Sonra sözlerini şöyle netkaltıyor: "Tedavisiz olmayan bir hastalık bu."

Aşkın'a veda edip pazardan çıkmaya hazırlanıyorum. Rivayete göre bir kuşa bir araba verener olumsuz. Ben böylelerine rastlamıyorum ama herkes böyle insanların var olduğunu iddia ediyor. Görmesem de bu tarz insanların var olabileceğine ikna oluyorum. Çünkü bu kuşların müptelalara iltıla olduğunu gözlerimden okuyorum. Kuşçulara veda edip Edirnekapi'dan bu insanların tutkularına hayranlık duyarak çıkıyorum.

ÖNDER ABAY BIRAK SOKAKLAR ANLATSIN BİZİ

Bu kitap
İstanbul'un öteki yüzünü
Hepimizin içinde yuvarlandığı
keşmekeşi
Bozulan silüetimizi, kaybolan
değerlerimizi
Her biri bir roman olmasa da iyi bir
romana konu olabilecek hikâyelerle
sokağın karakterlerini anlatıyor.

İstanbul...
Vedat Türkalı için kirlî yüzlü
çocuklar ve karanlık sokaklar
Nâzım için hasretle ulaşılacak
istenen limandır.
İstanbul
Andersen'in masalına gözyaşı
sokabilen
Yaşar Kemal'i Galata Köprüsü'nün
altında kartonların üzerinde yatan
En namli kabadayıları dişleri
arasında çiğneyen
İmparatorlukların hatırasını sırtında
taşırken
Bir de müteahhitlerin yükünü
enseleriyle kaldıran şehir...
Bu şehir elbette ki herkese her şeyi
yapabilir.

Çünkü...

- Prag tam bir masal şehri.
- Para birimi Euro değil. Birçok Avrupa ülkesinden daha hesaplı.
- Korunmuş tarihi, güzel binaları, film setini andıran taş sokakları, hepsi büyüleyici.
- 3-4 gün içinde yürüyerek tüm şehir gezilebilir.
- Turistik merkezde kalmadığınız sürece uygun fiyatlı otel bulabilirsiniz.
- Tüm ülkede musluk suyu içildiği için suya para harcamazsınız.
- Neredeyse her meydana kurulan pazarlarda çok uygun fiyata yerel lezzetleri tadabilir, harika kafelerde mola verebilirsiniz.
- Şehrin dört bir yanına yayılmış parklarda uzanıp güneşlenebilir, havuza girebilir, istemediğiniz kadar kültür sanat aktivitesine katılabilirsiniz.
- Son derece renkli bir gece hayatının tadını çıkarabilirsiniz.

Görülecekler & Yapılacaklar

- Eski Şehir Merkezi (Gerçek olduğuna inanamayacaksınız)
- Astronomik Saat Kulesi
- Karl Köprüsü (Dünyanın en güzel köprülerinden biri)
- Kafka Müzesi
- Prag Kalesi (Dünyanın en büyük ve eski kalesi)
- Golden Lane (Kafka'nın ablasının yaşadığı sokak)
- Barut Kulesi
- Opera Binası
- Vltava Nehri'nde gezi (tekne veya deniz bisikletiyile)
- Dans Eden Ev (Prag'da görmeyen gereken tek modern mimari)
- Yerel restoranlarda gılaş ve svickova, sokakta trdelník yemek

Daha fazla bekleme, yola düş!

Önce aklıma bir yer düşünüyör, ben bile fark etmiyorum düşüğünü. Bir yerden duymuş ya da bir yerde görmüş olabiliirim. Sonra kendimi o yerin fotoğraflarına bakarken buluyorum ve bir bakmışım ulaşım seçeneklerini gözden geçiriyorum. Uçak mı? Tren mi? Otobüs mü? Uygun bir otel de buldun mu işi bitiyor. Seyahat bir kez kanınıza girdi mi bir daha kurtulmanız çok zor.

Bütçe planlaması

Seyahat harcamaları önceden biriktirmeye çalışırım. Yani tatilde kredi kartına yüklenenlerden değilim. O yüzden bütçe oluştururken ilk olarak seyahat birikimime bakıyorum. Asla lüks otellerde kalmıyorum. Çok yürüyorum, gerekirse toplu taşıma kullanıyorum. Müze, tarihi mekân girişleri ve yemek dışında da pek para harcamıyorum.

Bavula konacaklar

Pasaport
Not defteri, kalem
Offline harita yüklü cep telefonu
Ufak bir sırt çantası
Varsa bir yol arkadaşı. Yoksa motivasyon.
Yedek kıyafet, yedek ayakkabı
Ağırlık yapmayan bir havlu
Otelde/duşta giymek için terlik

Acil durum için ilaçlar
Kraker, muz vb.
Boşuna masraf yapmamak için kişisel temizlik malzemelerinin küçük boydan
Kitap ve dergi - Bilin bakalım hangisi :)
Gideceğiniz yer yurtdışındaysa, seyahat sağlık sigortası! (Eğer başınıza bir şey gelirse ve sigortanız yoksa dünya yüküyle para ödersiniz. Ama sigortanız varsa beş kuruş ödemezsiniz.)

Dikkat etmeli!

Gidilecek yerin güvenli olup olmadığna, Seyahat biletlerini mümkün olduğunca erken almaya (Ucuz olması için), Şehir merkezinde konaklamamaya (Gereksiz pahalı), Mümkünse taksiye binmemeye (Çünkü turistik şehirlerde maalesef taksiciler normal 10 katına kadar fazla ücret alabiliyorlar), Yankesicilere (Turistik şehirlerin en büyük problemi), Dövizin nerede bozdurulacağına (Maalesef bu da bir dolandırıcılık konusu olabilir), Seyahate çıkmadan önce gidilecek yeri iyi araştırmaya, Ve gerisini düşünmemeye, Daha fazla beklemekten harekete geçmeye.

VARDAL CANIř

GÖĞÜMDE KAL

soyle bana, köşebaşları, incir ağaçları, kuş
sesleri
insan uzuvları
ve duvardan kalkmış boyanın eksik resmi

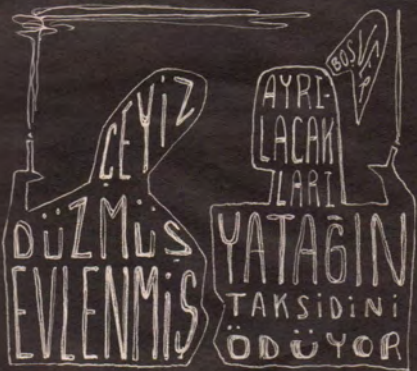
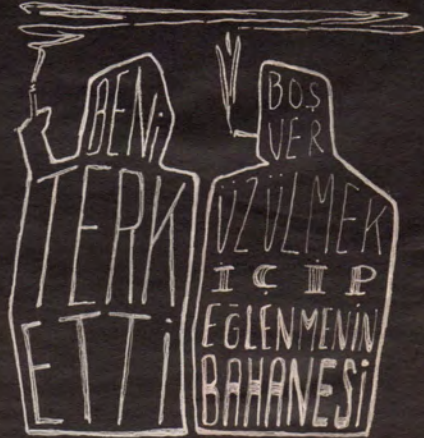
yaralısın, göğsümde kal
vurulursa seni, vururlar, vururlar!

dışarısı soğuk, dışarısı ayaz, dışarısı düşman
kimseler görmesin, beni yitirmişliklerine sar

anlat daha, insana, insanın can yaptıklarına
biz, ki ikimiz öpüşürken nasıl bunca güzeliz
nasıl yeşerir gözlerim adının tuzlu sularında

gitme işte
gitme bir şarkı daha söyle bana
sil yüreğimin pasını

alışma bitmişliğe, yorgunluğa, çıgıllara hiç
alışma
anlat daha, anlat göçmedi memleketimizden
sevda

İnsan kazası

Meyhane Leyla'dan çıkarken uyarırmıştık ama Arif abi "Kimin kafası güzelmış ulan! Ben bu gece Çin'e giderim Çin'el!" demişti. Haklıydı Çin'e giderdi ama biz Kartal'dan Pendik'e dönememiştik. Çünkü insan aslında dönmekten pek haz alan biri değildi, genelde mecburlar dönerdi. Ama gitmek öyle mi? Gitmek fikri kalani bile heyecanlandırır. Düşünsene herkes gidiyor, sen kalıyorsun. Kalana el sallanır, değil mi? Tüm stat boşalmış sona sen kalmışsın. Yandaki otobüs hareket eder de biz mi gidiyoruz diye kafan karışır ya, öyle. Düşünsene filmlerde ve gerçek hayatta diğer iyileri kötülerden korumak için geride kalan iyi; gerçek, sade ve sakın, vay be! Onunla, Arif abinin Çin tutkusu ve Reno Flash'ın 5 kişiyle 160 yapamayacağına girdiğimiz iddia sayesinde çirkin bir hastane koridorunda sedyelerimizin çarpışması sonucu yatay vaziyette tanışmıştık.

-Afiyet olsun.
-Anlamadım?
-Afiyet olsun diyorum serumlarımız tokuştu da.

Lunaparkta muzipçe çarpışan arabasına da vurabilirdim, olmadı. Arkadaşlara yaptığım gibi böyle sinsî sinsi yaklaşıp tam çarpacakken hafif ayağa kalkar bedenimle güç alır koç tosu gibi vurur savurur, g.tünü başını dağıttırdım. Aldın mı lan, aldın mı! Kimsin lan sen bizimle kapışacaksın! Kendine gel oğlum, yapmazdın öyle şeyler. Sarıya yakın saçlı, ela gözlü, güzel yüzlü ne bileyim pek de yaralı olamayacak biri gibiydi. "Merhaba siz de yaralı olmalısınız..." "Affedersiniz sizin de yara herhalde, derinde mi..." Yanımızda başkalana da olsa güzel şakaları bunlar. Arabaya 5 kişi binmemize rağmen hastaneye 6 yaralıyla gelmiştik. Arif abi kaza anında boş durmamış, ya nasip deyip yolda yürüyen bir adama çarpmıştı. Hâlâ ne yapayım oğlum domuz çıktı önüme diyor. İstanbul' un orta yerinde domuz değildi o canım abim fıldır, ejderhadır ama domuz değildir. Polise bir ifade veriyor var aman Allah'ım, sanki 310 promille direksiyon başına geçmekten değil de şeyden gelmiş, başka bir şeyden işte.

Röntgendi, filmidi derken yaralıllığa alıştıktan sonra ellerimizde serum şişelerimiz Melek'le acilin önüne hava almaya çıkmıştık. Yara, bize şahit ol. Otomattan birer kahve alalım. Zenginiz ya bozuk yok hesabı makineye 100 lira attım. Karşılığında iki kahve 97 adet bir lira verdi. Neyine lan senin parayla afra yapmak. Ellerim ceplerim

İnsan aslında dönmekten pek haz etmezdi. Ama gitmek öyle mi? Gitmek fikri kalani bile heyecanlandırır.

her yer bozuk para oldu makine katıyen durmuyor. Toplasam rezil oldum, toplasam rezil. Allah'ın varsa durursun otomat! Parayı toplayacağım diye kahveyi döküp elimi yaktım. Ulan ben sana kağıt para veriyorsam sen de para üstünü kağıt vereceksin onursuz şerefsiz! Kime çalışıyorsun lan sen! Hademelerin yardımıyla zar zor topladık paraları sağ olsun bir teyze de simit koyduğu susamlı poşeti verdi. Komedi çekmek isterken imkânsızlıklardan dolayı drama dönmüş düşük bütçeli film gibi olmuştum: Parçalı ve Susamlı. Acilin kapısının köşesinde kaldırım gibi bir yerde oturduk, tekerlekli serum ayaklarımızı da sürüyoruz. Melek'in serumunu kendi serum ayağına taktım kız boşuna yorulmasını, bakbak romantizme bak. Alevli yanarlı meyveli serum alıyoruz, öyle güzeliz. Bir masada olsak dostlara ve gelecekte güzel günlere serum kaldırdırdım: "Sağlığınza."

Günter yalnızca günleri kovaladı belki daha ay bile geçmedi üstümüzden. Gece yarısını mutlak geçmiş olmalıydık sahil yolunda arabalar seyrelmişti. Dışerimiz birbirlerine vuruyor. Birbirlerine derken herkesinki kendi birbirine, karşılıklı birliktelik yok yani. Balkondayız, üşüyoruz. Kalkıp üstümüze bir şey alsak film bitecek, ışıklar açılacak, vazomuz kırılacak gibi şeyler olacak; böyle şeylerin olmasını kim ister? Mustafa dedi, şu bizim yıldızımız olsun. Hangisi? Şu parlak olan. Hadi ona bir isim koy. Yusuf olsun, Yusuf dedemin adı. Yüzünüzü düşürecek ne var kızma Melek, bilemedim tamam Yusuf'uk olsun kuş adı, çiçek adı, balık adı gibi. Melek olanca nezaketiyle durduk yere balkondan atladı. Beşinci kattan asfalta atılmış bir çöp poşeti gibi tok bir ses çıkartana kadar kanat çırpacak da uçacak sandım. Melek anasını avradını s.keym kuşun çiçeğin börtü böceğin Melek hadi kalk, tamam ona yıldız diyelim.

Meğer Melek benim gibi trafik kazasından değil insandan gelmiş, insan kazasından. İlk gelişi de değilmiş gücü yettiğine mütemadiyen deniyor, yılda birkaç kez geliyormuş hastanelere. Ailesi kendinizi sorumlu hissetmeyin dedi, belki de siz kızımızın ömrünü uzattınız. Nasıl uzattım ulan! Kız kaç kere intiharı denemiş olmamış bana gelince mi başlamış. Psikiyatrı, tinsel bir haza ulaşp sizinle tamamlanmış olabilir, dedi. Alacağın olsun, sağ olasın Melek, zaten yarımdaydı şimdi çeyrek kaldı bu can, alacağın olsun.

NEVŞİN MENGÜ

Normal süt

ÇİÇEKLİ KIZ

İç i içine sığmıyordu. Döner ofis koltuğuna keyifleyerleşt i. Gelen telefon mesajını tekrar okudu. Gönderdiği çiçek kızına ulaşmış.

Kızı iki ay önce başka bir şehirde çalışma hayatına başlamıştı. Hayali canlandı gözünde. O da aynı böyle, kalabalık bir ofiste, masasının başındadır şimdi. İşe dalmıştır. Çiçeği getiren kuryeyi son ana kadar görmemiştir. Doğum günü olduğu da aklından çıkmıştır o sırada. Şaşkınca bakmıştır. Sonra neşeyle uzanmış, babasının notunu mutlulukla okumuş, herkesin göreceği biçimde rahatça, gururla vazoyu kucaklamıştır.

Kızının yüzündeki mutluluğu hayal eden adam, ofiste gülmüsyordu.

Genç kadın sevinçle yerinden fırladı. Sevgilisinden sabahdan beri beklediği telefon yerine bir çiçek geldiğini sandı.

Hayal kırıklığıyla yerine oturdu.

"S oya sütü var mı?" diye sordum geçen gün kahve alırken. Barista "Yok, bizde normal süt var," dedi üstten üstten. Soya sütü şımarıklık çünkü malum, sosyetiklik! Halbuki "normal" süt öyle mi? Normal süt dediniz, arkadaşlar, aslında hiç de normal değildir. Normal süt dediniz şey acıdır, zulümdür.

Kahvecide infial çıkarmadım tabii ama kendi kendime düşündüm, nedir normal süt diye. İnek, keçi, koyun falan dedigin, sen ben gibi memeli hayvan sonuçta. Çocuğun yokken senin sütün geliyor mu arkadaş her gün? Yok, gelmiyor. Çünkü dişi bedeni, çocuk doğurduğu zaman prolaktin salgılıyor, süt üretiyor, yoksa durduk yerde memelerinden sütler fışkırmıyor.

İnektir, koyundur, keçidir onlar da aynı şekilde. Sütünü sen içesin diye değil, kendi bebeği beslesin diye üretiyor. O sütü sen içesin diye doğurur doğurmaz bebesi yanından alınıveriyor, başka yere götürülüyor, kesilene kadar yapay mamalarla besleniyor. Sütünü aslında bebeği için üreten zavallı inek, soğuk soğuk makinelere bağlanıyor. Sen o pek sevdiğin ezini, eski kaşarını yiyesin diye, o inek bebeginin zorla ayrılıyor. O makinelere bağlanırken kimi

ineklerin kalçası kırılıyor; kimse onları iyileştirmeye uğraşmıyor tabii. Besin zincirinin en üstüne oturan insan kendi dünyasının tanrısı; hangi canlı ne kadar yaşayacak hükmü veriyor. Sütü sağılsın diye makineye bağlanırken kalçası kırılan inekler kesiliveriyor.

"Normal" dediğimiz şey, insanın "normal" tanımı bazen aslında ne kadar da anormal ve aslında kalpsiz. Normal süt dedigin şey, benim keyfim öyle istiyor, benim canım öyle çekiyor arkadaş ve sadece ben istediğim için başka binlerce canlı acı çekecekse çeksün, ölecekse ölsün, hayatları işkenceye dönecekse dönsün demek. Burada mezalimi "meşru kılan" tek şeyse, insan evladının keyf, zevkleri, gustosu, canı çekmesi bilmem nes i. O kadar ki aslında inek sütünü hazmedememesine rağmen süt bir de dönüştürüyor, laktozu alınıyor falan.

Çocuğunu emziren kadın gördüğünüzde, "Hanım abla az çek çocuğu da iki yudum ben emiverem" diyor musunuz? Demiyorsunuz değil mi? E kardeşim o zaman yiy elin ineğinin sütüne göz dikiyorsunuz!

Normal süt derken bundan sonra bir kez daha düşünün.

Besin zincirinin en üstüne oturan insan kendi dünyasının tanrısı; hangi canlı ne kadar yaşayacak hükmü veriyor.

Belki de her zaman

Köpekler aralıksız uluyor birinin bu işi başlatması yeterli zaten sonra sırayla bütün kasabanın köpekleri aksamı sese boğuyor. Aslında iyi geliyor, belki bir faydası olmaz kaçışına ama sanki işi hengameye getiriyorlar. Sabah altıdan beri ayakta Nedim, bu defa emin başaracağından, bavulu eline bir alıp bir bırakıyor; otobüsün gelmiş olması lazım ama belli oldu gecikecek. Etrafına bakınıyor otogar sakin. Karşı tarlalar hizasına dizili saman dükkanlarından kuru, boğazı yakan bir koku ve toz dağılıp duruyor. İşte ertesi yıl ve yaşadığı şu günlerin uçuk mirası, otobüs perona giriyor. Olup bitcek her şey plana dahil gibi geliyor, muavine bavulunu veriyor binmek için kapıya yöneliyor, kapının önünde kardeşi ve annesi duruyor, birkaç adım geride de babası. Şaşırıyor, başını eğiyor, muavine bavulunu geri istiyor. Babası gidip arabayı çalıştırıyor, annesi ön koltuğa oturuyor, Nedim bavulu bagaja koyuyor, kardeşiyle arkada yerleşiyorlar.

Kimsede çıt yok babası arada bir dikiz aynasından bakıyor, göze göze gelmek çok tehlikeli bunu biliyor Nedim, camdan dışarıyı izliyor. Her defasında geri döndüğü kaçırlarını düşünüyor. Yaptığı planların ne kadar da aptalca olduğunu falan. Araba mahalleye giriyor herkes pencerelerde, kapı önlerinde yakalanıp getirilen kaçağı izlemek için bekliyor. Araba duruyor annesi ve babası derin bir nefes alıyor immeden, kardeşi annesini taktik ediyor. Sağ elini sol göğsünün üzerine vuruyor "Ooooff off", diyor. Nedim gülüyor, annesi "Neye gülüyorsun bizi elaleme kepaze ettiğine mi," diyor. Babası "Hanım Allah aşkına ne söyleyeceksen evde söyle ben dinden imandan çıkırma" diye cevap veriyor.

Önce babası iniyor ardından kardeşiyle Nedim anne inmeye hâlâ hazır değil arabanın içinde bir şeyler arıyormuş gibi yapıyor. Nedim bavulunu alıyor, kardeşinin elinden tutupe ve giriyor, tek bir bakışa bile karşılık vermiyor. Annesi sonunda arabadan iniyor fısıltılar ve kimi alaylı kimi meraklı bakışlar altında eve atıyor kendini koluna girdiği kocasının yardımıyla.

Olup bitcek her şeyi biliyor Nedim, odasına gidip kapıyı kilitliyor. Annesi salonun ortasında ayılıp bayılıyor. Babası ne yapacağını bilmeden

fır dönüyor kadının etrafında her zamanki gibi. Sinir harbi içinde ağlamalar bağırıp çağırımlar sonunda zıvanadan çıkıyor kadın, kapıya dayanıyor. Nedim yatağın içinde dinliyor. "Senin hiç utanman yok mu," diyor kadın "ne istedin de olmadı neyin eksik de ikide bir kaçıp kaçıp gidiyorsun sen bizi öldürecek misin Allahın belası" diye bağıyor. Babası açık pencereleri kapatmaya koşuyor ama nafile herkes duydu söyleneleri. Nedim hareketsiz yatağın içinde. Cürütlü patırkı bir saate yakın sürüyor. Sonra kimsenin kıpırdamaya hali kalmıyor annesi salondaki kanepeye devriliyor, babası mutfaka oturup sigarasını içiyor. Oğlunun artık onlarla hiç konuşmadığını düşünüyor, psikiyatristin "Oğlunuz hasta değil eşcinsel, ona hasta muamelesi yaparsanız sizden daha da uzaklaşır, ayrıca kaçmak istemesi anormal bir şey de değil küçük bir kasaba burası aşağılama ve nefretle yüzyüze gelmekten bunalmış olabilir, ona destek olmalısınız" sözleri çiniliyor kulaklarında adamın hiç gevelemeden dümdüz kurduğu bu cümleler zihnini bulandırıyor. Karısının kabul etmek istemeyişini, her defasında konunun üstünü nasıl örttüğünü düşünüyor. Ne yapacağına dair hiçbir fikri yok ama oğluyla konuşabilmek istiyor.

Nedim bavulunu boşaltıyor fazla bir şeyi yok üç beş parça elbise, birkaç kitap. Defterini karıştırıyor aldığı notları okuyor geçen yıl İstanbul'a kadar kaçıp arada polislere yakalanmışın düşünüyor. Balı Sokak'ta kaldığı izbe odayı, garson olarak işe başladığı dönerciyi. Defterde yazılı adresler, isimler... İlk sevgilisi Soner'in fotoğrafı...

Artık kaçmaya çalışmaktan vazgeçiyor, bir yıl sonra, on sekiz yaşına bakıyor İstanbul'da dönmeyi. Kapının kilitini açıyor yatağa uzanıyor. Ayaklarını yatak başlığına dikeyiyor başını yataktan başıyıp sarkıtıp gözlerini kapatıyor, peygamberini düşünüyor. Tavana bakıyor uzun ve derin. Çokça dağılanmış kadınlığının üstüne serdiği ay halelerini kasımpatırları. Hep yaptığı geriyi değişler bunlar bilincinde, her şey rağmen erkek tarafına sevgisi uyanıyor. Mahalle mahallelerinde kaleye hiç geçmeyen mahallenin en iyi futbolcusu Nedim, babasının aldığı Nistelrooy forması üzerinde gezinir gözlerinin önünde. Sonra o anlarda bile uzaklaşmak

isteği oradan, duraksayıp içinde gezinen isteği anlamaya çalışıyor.

Beraber düşünüyor her şeyi birden bire şimdiyle karşılaştıkça yeniden anlamaya çalışıyor geçmiş. Özgürlüğü ve ilk kaçışında Turhal otogarında rastladığı ortaklık yarı çıplak dolaşarak Allah öptü beni diye bağırın deliyi. İstasyonlara istifi çuvalar ve insanları defalarca bindiği Sivas treniyle beraber düşünüyor. Etrafında yollar boyu gezinen gözlerin ve her vardığı yerde duyduğu korkunun aynılığını. Sirkeci'den Taksim'e çıkarken içinde gezinen geri dönmeye isteğini metropolün kimseyi umsakmayan rahatlığını. Açıyor gözlerini etrafına bakınarak geçmiş bir dökü olarak görmenin korkunçluğunu kavıyor artık ama tekrar kapatıyor gözlerini şerit akmaya devam ediyor. Sokakta yattığı üç günü yanan sobanın üzerindeki kestanelerin ve rendelenen aya kabuklarının kokusu hatırları bile eve dönmek istemeyişini anımsıyor, suyun içinde gezinen rüzgarı soluyor. Rüyalarında durmadan de bekler doğuran annesinin utançla biçimlenen yüz hatları. Her fırsatta giydiği sütyenleri, donları kullandığı birkaç makşaj malzemesi. Sonra yine uzaklaşıyor, sekşoptan aldığı ilk yapay penis, annesinin karıştırdığı dolabından çıkıp salonun ortasına getirip elinde sallayarak bağırışı, babasının göz yaşları içinde yumruklar savurmuş...

Gözlerini açıyor tekrar, uyuşmuş bacaklarını yere indiriyor. Salona geliyor, annesi kanepede uyuyakalmış. Kardeşi televizyon izliyor, san lüle lüle saçlarının arasından gülüyor. Mutfakta oturan babasının yanına gidiyor. Buzdolabından yiyecek bir şeyler çıkarıyor, meyve suyu dolduruyor. Babasına bakıyor tombul yanaklarıyla tatlı tatlı gülümsüyor adam.

-Yemeyi ne de seni otogara bırakayım.

-Gitmekten vazgeçtim, teşekkür ederim.

-O zaman beraber Şampiyonlar Ligi finalini izleyelim.

-Olur izleyelim baba.

ORHAN AYDIN

Yalan ortaklığı

Nasıl, mutlu musunuz ülkemizdeki televizyon yayıncılığından?

Çalgısı, çengisi, dedikodusu, pembe yalanları, evlendirmeleri, boşandırmaları, hep aynı kadrolardan oluşan beyin yıkayan tartışma programları, haber diye sunulan gerçek dışılıkları, küfür ve hakaret üstüne kurulu spor programları, siyaset simsarları için ortak canlı yayınları, reklamları, yarışma programlarındaki seviyeyi ve dizileri öyle kolay kolay yabana atamazsınız.

Dizi deyince biraz durup konuşmak gerekiyor.

Ne oluyor, nasıl oluyor da her kanal dizicilik oynuyor?

Yıllarca bu yalanın içinde olmuş biri olarak kısaca özetleyeyim.

Reklam verenle yayınlayan aynı olunca sağ ceplerinden alanlar sol ceplerine koyuyorlar.

Hem de öyle üç-beş kuruş falan değil, tomarlarla.

Çalışan binlerce insan ise mutsuz.

Emeklerinin üstüne yapışan keneleri görüyor, acısını çekiyor ama bir kez olsun başlarını kaldırıp 'yeter' demiyorlar.

Oysa yayınların %80'ini üreticiler okumuş, yazmış insanları!

Oyunculuk yapanların tamamına yakını oyunculuk okulunu bitirmiş, set ve teknik kadrolar ise radyo-televizyon bölümü mezunları.

Yani hangi çarkın içinde emeklerinin öğütüldüğünü biliyorlar ama susup sömürülenin tadını çıkarıyorlar!

Sigortasız, sendikası, haksız, hukuksuz, kuralsız olmak 'mutluluk' sayılıyor olsa gerek.

İmzalanan sözleşmelerde "uzay hakları" bölümü var!

Böyle olunca dönen çark insan öğütüyor.

Patronların ise hiçbir şey umurlarında değil.

Üretenlerin canı çıkmıyorsa, ülkede işsizlik tarihinin en büyük rakamlarına ulaşmış, yoksulluk derinleşmiş, vergilerle emekçiler boğuluyorsa, adaletsizlik temel kuralmış, gerilik ruhlarını kuşatmış, yalan büyüyüp dağ olmuş, savaşmış, barışmış, seçilmiş, cezaevleri doluyorsa, öğrenciler, gazeteciler, bebekler içerideymiş, tecavüzler, kadın cinayetleri, doğa ve çevre katliamları varmış, hırsızlık, talan gündelik olmuş, falan ilgilenmiyorlar aksine bütün bu yok oluşun kuyusunu kazan siyasi aklın bir parçası olmaktan mutlular.

Anlayacağınız ezilen de memnun ezen de!

İyi de nereye kadar?

Daha nereye kadar haftada 120 dakikalık bir film senaryosunu yazmaya, çekmeye, montajlamaya rıza gösterilecek, daha nereye kadar hakların iç edilmesine susulacak, daha nereye kadar çarkın dişlileri olmak ön kabul sayılacak?

Yine boş yere bağıracağımı biliyorum.

Alandaki meslek örgütleri ve bunların üyeleri sustukça bize lafazanlık düşünüyor, biliyorum!

Oysa hiçbirinin bu sömürden çıkarları yok.

Hepsinin tüzüklerinde hak-hukuk, çalışma koşullarının düzenlenmesi gibi maddeler ilk sıralarda.

Oyuncular Sendikası ve Sinema Emekçileri Sendikası dışında alanda var olan diğer otuz örgütten ses yok.

Senaryo yazarlarından yükselen cılız sesin hiçbir karşılığı olmadığını birlikte gördük.

Ben de tuhafım, alan memnun veren memnun, ezilen sömürülen mutlu ama işe çomak sokmanın peşindeyim!

Yaşıyorum görüyorum, çağdaş köleliğin

sonu sefalettir, kaldırmazsanız başlarınızı bitmez bu acılar, bu eza.

Bir bakın dünyanın haline, hangi ülkede bu tür çalışma koşulları var?

Hangi ülkenin sanatçıları, yaratıcıları akıllarını kiraya verip büyük yalana ortak olmayı sürdürüyorlar?

Ne bırakıyorsunuz geriye, suya yazdığınız hangi yazı, hangi resim, hangi şarkı yaşıyor?

Ülke ve dünya gerçekliği ile örtüşen ne üretebiliyorsunuz?

Yalana tutsak bir hayat uğruna, üç kuruş için esareti kabullenip, köle olmaya susmak erdem mi?

Yanıtı olan mutlak vardır.

O zaman buyurun hanımlar beyler, anlatın şu yalan ortaklığının kölesi olmayı, anlatın ki anlayalım neresinde bu işin mutluluk?

Online mıvız?

Dünyadaki en büyük pazar gıda, petrol ya da su değil, insanın yalnızlığıdır. İnternet, insanın yalnızlığını geçici olarak gidermenin en maliyetsiz yolu olduğu için bu kadar yayıldı, bu sebeple bilgisayarlar her eve girdi. İnsanın gösterişle karşındakini etkilememeraki da 8.000 TL'lik cep telefonlarının piyasaya çıkabilmesine müsaade etti. Bunun dışında kendimizi yapacağımız her açıklama, kendimizi avutmak anlamına gelir.

Sosyal medya denen şey ana akıma Facebook ile taşındı ve insanlar eski arkadaşlarını bulmak için açtıkları hesaplarla hayatlarına devam ettiler. İnsanın fark edilme, flört etme, dikkat çekme gibi merakları sayesinde Facebook büyük bir imparatorluğa dönüşürken herkesin önemli biri olma ve büyük cümleler kurma merakı Twitter'ı büyüttü. "Benim yediğim şey seninkinden güzel", "bakın ben böyle giyiniyorum", "benim yaptığım spora baksanıza" gibi cümlelerle somutlaşabilecek fotoğraflar da Instagram'ın yıldızını parlattı.

Şu anda İnternet neredeyse Google ve Facebook'tan ibaret. Bunların yanında Amerika'da birazcık Amazon, Çin'de de Alibaba var, o kadar. Her yere ya mail adreslerimizle ya da Facebook hesaplarımızla log in oluyoruz ve sürekli olarak bu ikisinin döngüsünde kalmaya devam ediyoruz. Bu sebeple İnternetteki her davranışımızı izleyebiliyor. Bu dünyanın en doğal şeyi. Bu veriler bizi manipüle etmek için kullanılıyor. Bu da dünyanın ikinci en doğal şeyi.

Dürüst olmak gerekirse Cambridge Analytica skandalındaki veri çalma meselesine gösterilen tepkinin çoğunun şov olduğunu düşünüyorum. "Allah'ım bizim verilerimizi çalıyorlar," diye kimsenin şaşırıp kaldığını da sanmıyorum. Peki insanlar neden şok oldu? Çünkü İnternetteki her şeye inanmanın sonuçlarının nereye gidebileceğini gördüler.

Cambridge Analytica'nın hazırladığı Trump ve Brexit kampanyalarının başanlı olmasında kullandıkları veriler/verilerimiz elbette önemliydi ama esas olan yayılan yalan haberler ve insanların bunların sadece başlıklarına ve görsellerine bakarak politika

üretmesiydi. Sağdan, soldan, demokrasi ve cumhuriyetçisiyle el ele "RT alma", "Like toplama" merakı herkesin başına bela açıyor. Tepeden tırnağa kadar bombok bir popülizm çağındayız ve bu durum bireysel de farklı değil.

Siz elbette güvenlik önlemlerinizi alın, gizlilik ayarlarınızı yapın, "mikrofona erişime izin ver", "kameraya erişime izin ver" gibi tık diye onayladığınız her şeyde nelere izin verdiğinizi de bir düşünün ancak kendinizi savunmanız için bundan fazlasını yapmalısınız. Eğer manipüle olmak istemiyorsanız, İnternette gördüğünüz her şeyin önce yalan olduğunu düşünüp eğer kanıtlarıysa doğru kabul edin. Kural bu kadar basit.

Twitter'daki o samimi insan muhtemelen samimi değil, Facebook grup admini aslında komik değil, Instagram'daki o çanta büyük ihtimal sahte, o gazetenin web editörü clickbait yapıyor, o ünlü aslında öyle bir poz vermedi. Eğer "ben gerçeğim, sahiyim, her yerde öyleyim" yanılgısından çıkıp kendi İnternet kullanım alışkanlıklarınızla yüzleşerseniz hem başka insanların hem de başka grupların/hesapların/yayınların ürettiği içeriklerle aranızda sanıyorum dev bir mesafe koyarsınız.

Eğer siz o mesafeyi koymaz, "her konuyla ilgili fikrim olmalı, herkes beni sevmeli, buralar benden sorulmalı, beni binlerce kişi takip ediyor, ben barbiyim," dersiniz, daha da kötüsü buna inanırsanız bir gün başkalarının manipülasyonlarına da inanmaya başlarsınız. Yapmayın. Her seferinde de şunu düşünün: Mark Zuckerberg'e takım elbise giydiren hayat bana ne yapmaz?

Mutlu ve başarılı olmanın formüllerini hap şeklinde paketleyip satan kişisel gelişim endüstrisi ile mesafem açıktır. Nihayetinde bir endüstridir ve endüstriyel ürünler pazarlanması gereken ticari eşyadır. İçinizdeki Rapunzel'in saçını tarayın, tırlınız kelebek olsun, Allah deyin ötesini bize bırakın tarzı mesajlarla bezenmiş eserler ilgimi çekmez. Öte yandan dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi memleketimizde de bu ürünlerin alıcısı her zaman vardır. Her ne kadar IPSOS'un yaptığı 'Türkiye'yi Anlama Kılavuzu' araştırmasına göre halkımızın yüzde 35'i hiç kitap okumaz olarak belirlense de, okuyan dilimin azımsanamayacak bir kısmı kendilerini kişisel olarak hızlıca dönüştürecek kaynaklara başvururlar. Bu kaynakların hepsi formülün mazrufta olduğunu söylese de, insanoglu sırrı zarfta aramaya devam eder.

Sanmayın ki kişisel gelişmek istemedim ben. Elbette ben de hayatın anlamını arayan her kentli ve ölümlü gibi onlarca kişisel gelişim kursuna gittim, yüzlerce kişisel gelişim kitabı hatmettim. Hepsini işe yaradı. İlk üç gün falan. Sertifikaları çekmeyece, kitapları rafa koyup hayat gailisine düştüğümde yine kendimle karşılaştım. Okuduğum pek çok kişisel gelişim kitabının daha son sayfalarına gelmeden ismini unutsam da, birkaçından esinlenmedim desem yalan olur. Mesela Stephen Covey'nin neredeyse otuz yıl önce yazdığı, dünyanın en etkili yirmi iş kitabı sıralamasına girmiş *Etkili İnsanların 7 Alışkanlığı* ile epey vakit geçirdim. Etkili bir insan olmak için (bilge değil, koç gibi değil, melek gibi değil, sadece 'etkili' bir insan olmak için) Covey'nin önerdiği yedi alışkanlıktan ikincisini yıllarca düşündüm, düşündüm, düşündüm: Sonunu düşünerek işe başla

Düşündükçe Covey'i sevdim, bu adamın hiç de bir kısım kişisel gelişimci gibi boş beleş olmadığına emin oldum. Ancak sorun şu ki bu çok sık mesajı ihtiyacım oldukça kullansam da, rafta duran diğerlerinden ayırtılabilecek özü kavrayamadım, hiç bir zaman yeterince içselleştiremedim ve yaşama geçiremedim.

Ta ki tezenemi elime alana dek...

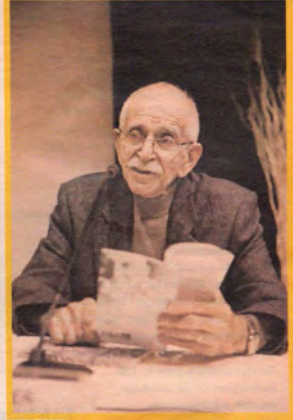
Bağlama çalmaya başladığımda tılsımlı bir dünyanın kapısı aralandı. Notaların, düzenlerin, tezene vuruşlarının, tellerin, çarpmaların, çekmelerin, hepsinin bir felsefesi ve yaşamımda bir karşılığı vardı. Ama biri vardı ki kitaplarıdan öğrendiklerimi hayatın toprağına diktir: Karar

sesi... Karar sesi, halk müziğimizde bir eserin bitiş sesi, yani son notası. Bağlama akort edilmeden önce karar sesinin belirtilmesi gerektiğini öğrendiğimde şaşırđım. Belki de hayatında

hiç bağlama görmemiş Covey geldi aklıma: Etkili bir insan olmak için sonunu düşünerek işe başla diyen Covey. Etkili bir eser çalabilmeniz ve okuyabilmeniz için karar sesi belirtiltikten sonra, tellerin karar sesine göre akort edildiğini duysa şaşırırdı sanırım.

Halk müziğimizde başlangıç da final de kararda olur. Karar perdesinde üç tele birden vurmanız gerekir. Oradaki harmoni çok önemlidir. Akortta bütünlük bu sağlar. Karar tam ölçüsünde olmaya karşılık gelir. Müzikteki gibi, yaşamda da her şey kararında olduğunda bütünlük sağlanır.

"Sahip olduğum durumun veya koşulların değil, kararlarımın ürünüyüm," demişti Stephen Covey. Kalbimizi titreten tüm evrensel ezgiler gibi kararlarımızın ürünüyüz.

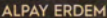
**Seheryeli çık dağlara
Güneş topla benim için
Haber ilet dört diyara
Güneş topla benim için**

**Umutların arasından
Kirpiklerin karasından
Döste bıçak yarasından
Güneş topla benim için**

**Yazdan kıştan ilkbahardan
Mahpuslarda dört duvardan
Doludizgin sevdalardan
Güneş topla benim için**

**Seheryeli yar gözünden
Havadaki kuş izinden
Geceleyn gökyüzünden
Güneş topla benim için**

Ölkü Tamer

gerisi
sende

Karanlık çıktığında atıyorum kendini sokağa. İnsanlar günlük telaşlarının son demlerinde. Köşede bir kız grubu içtikleri kahvelerin fotoğrafını çekiyor. Adımlar hızlanırken bazıları temposunu düşürüyor. Gece yaklaştı. Şimdi ne olacak?

BAVUL 46

sizden
gelen

Velhasıl onlar vurdu
biz büyüdük kardeşim

ece ayhan

Oysa herkes
öldürür sevdiğini,
Kimi hazin bir
bakışla öldürür
Kimi latif bir
sözle

oscar wilde

- İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam ve Org. San. Tic. Ltd. Şti adına Ümit Bektaş
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Sefer Selçuk Özbek
- Yayın Kurulu: Önder Aday, Barış İnce, Meltem Yılmaz
- Edebiyat Danışmanı: Haydar Ergülen
- Editörler: Gizem Çilak, Meral Çinar
- Sokak Babı: Can Binalı Aydın, Onur Tuncay, Selin Kalkan, Merve Bavra
- Reklam ve İletişim reklam@brgajans.com
- Kapak: İllustrasyon: Hüseyin Sanak
- Grafik Tasarım: Erdal Bektaş
- İletişim: 0(212) 260 5878 - iletisim@bavuldergi.com - reklam@brgajans.com
- www.bavuldukkan.com
- Adres: Gülbahar Mahallesi, Avni Dilligil Sokak, Özden Apartmanı, No: 14/3 Mecidiyeköy/Şişli İstanbul
- Baskı: UNIPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömerli Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159 Hadimköy Arnavutköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apa.com.tr
- Genel Dağıtım: DPP (0212) 6222110
- ISSN: 2149-8115 Aylık yaygın süreli yayındır.

Denizimdir

Benim derin iç, çekişlerim vardır, en
olmayacak yerinde telâflardan martılar
tam da bir şeyler kapmaya çalışırken bal
küpüklü ve kağıtlı bir denizin ortasında,
hâlyalarını bôlen bir iletik sesle irtikilirim.
Bir yol bozu yürür içimin ayazında. Kaldırım
sırtlarında devrilmiş bir ceset feryat ılgın
sızlar. Sığındığım limanlar alabora olmuş
gemilerin istilasına uğrar. Sığmam içime ben,
patlarım bir volkan gibi, savrulurum hayrat
tağlar misali. Martılara selam dururum.
Denizimdir, hayratımdır; dalgalarına karışır
martıların su yutmaz sesi. Seveceğim bir el okşar
kumsallarda bedenimi. Bir olaya takılır bendim
de gezinen bir balık, ağır ağır sürüklenir avcının
midesine yem olmak üzere.

Denizimdir, mutedil, delişmen ve pervasız bir
dalgağımdır. Yüzümde saçır ellerim. Her yangına
su taşıyan ben avucundaki çöle sığdıramaz kendini.

İstiyimi duydu mu sahiden. Yıllardır biriktirdiklerim
kulaklarında bir çınlamaya dönüştü, yokaşa bir
boşlukta kendilerine mi yuvarlandılar. Sabahlar
dedim martılar ile irtikite güzelliğine ağıldılar.
Her saat başında saat tik taklarına astım hüzünümü.
Tren istasyonlarında bir piç gibi boynu bükük
bıraktım papatya yaları. Gecelerce yasına yattım. Gidip
bir yalnızlıkta tükettim ömrümü. Geçmiş zaman
nöbetlerinde kaldı beklemelerin telâfları. Gökyüzüne
baktım. Yıldızlar geçti, yağmura değen yıldızlar,
martılara gülümseyen yıldızlar ve sana göz yaşları dökten
yıldızlar...

Denizimdir

Mutedil

Delişmen

Oe

Pervasız bir dalgağımdır.

İbrahim Kocun

BAVUL

Bir mısra daha söylesek
sanki her şey düzelecek

BAVUL

**Sevginin olduğu yerde
hayat vardır**